

ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ДО 2020 РОКУ

Київ, 16 березня 2020 р.

Топ-досягнення у реформуванні та розвитку фінансового ринку України з 2014 року

Посилено інституційну спроможність центробанку та проведено його внутрішню трансформацію

Запроваджено інфляційне таргетування та перехід до гнучкого курсоутворення

Здійснено оздоровлення банківського сектору

Проведено валютну лібералізацію

Посилено відповідальність власників та менеджменту банків і небанківських фінансових установ

Удосконалено систему корпоративного управління в господарських товариствах

Приведено у відповідність до Європейських стандартів законодавство в сфері емісії цінних паперів та розкриття інформації на фондовому ринку

Забезпечено умови для запровадження інституту номінального утримувача з метою спрощення процедури іноземного інвестування в Україні

Оптимізовано систему державного регулювання та нагляду за небанківськими фінансовими установами

Запроваджено уніфікований підхід до ліцензування на ринках небанківських фінансових послуг

Посилено вимоги до розкриття інформації та звітності небанківських фінансових установ

Підвищено ліквідність, диверсифікацію та дохідність активів страховиків

Запроваджено прозорий механізм продажу активів (майна) неплатоспроможних банків, зокрема через електронну торгівельну систему Prozogo.Продажі

Впроваджено автоматизовану систему виплат вкладникам неплатоспроможних банків та скорочено строк виплати гарантованої суми відшкодування за вкладами

Із 2015 року Комплексна програма 2020 була інструментом координації дій регуляторів з реформування та розвитку фінансового сектору

Подальший розвиток фінансового сектору буде відбуватись в межах виконання відповідної Стратегії до 2025 року, підготовленої ключовими регуляторами та стейкхолдерами фінринку

Основні завдання КП 2020 – вирішення накопичених проблем минулого та досягнення сталого розвитку фінсектору України

! Периметр заходів КП 2020 охоплював весь фінансовий ринок та фокусувався у трьох напрямках

Виконання основних КПЕ Комплексної програми розвитку фінансового сектору до 2020 року (1/2)

	01.01.2015	01.01.2020	2020
Споживча інфляція (ІСЦ, у річному вимірі, %)	24,9%	4,1%	5% ± 1 п. п.
Міжнародні резерви (млрд. дол. США)	7,5	25,3	Відповідно до положень економічної програми в рамках угоди з МВФ
Рівень готівки в економіці (М0/ВВП)	17,8%	9,7%	≤9,5%
Індекс концентрації в банківському секторі (індекс ННІ)	564,41	1007,63	≥800
Рівень безготівк. розрахунків ¹	25,0%	50,3%	55%
Кількість POS-терміналів на 1 млн. осіб ²	4,7	8,3	11,0
Рівень доларизації кредитів і депозитів ³	46,1%	38,4%	≤40%

¹ Частка безготівкових операцій у загальному обсязі операцій із використанням платіжних карток; ² Співвідношення POS-терміналів до чисельності населення (тис. шт./млн осіб); ³ За банківськими депозитами (кредитами) резидентів (крім інших банків та НБУ);

Виконання основних КПЕ Комплексної програми розвитку фінансового сектору до 2020 року (2/2)

	01.01.2015	01.01.2020	2020
Рівень номінальних ставок за новими кредитами у нац. валюті ¹	17,6%	19,5%	≤12%
Співвідношення кредитів до депозитів (валові кредити)	156%	98,1%	≤110%
Рівень проникнення страхування ²	1,4%	1,1% ⁴	0,75%
Частка прийнятих активів у загальних активах страховиків, усього ³	47% ⁵	73,2% ⁴	Не нижче 60%
Активи другого рівня пенсійної системи ⁶	0%	0%	Не нижче 2%
Активи публічних ІСІ ⁷	0,1%	0,1%	Не нижче 10%

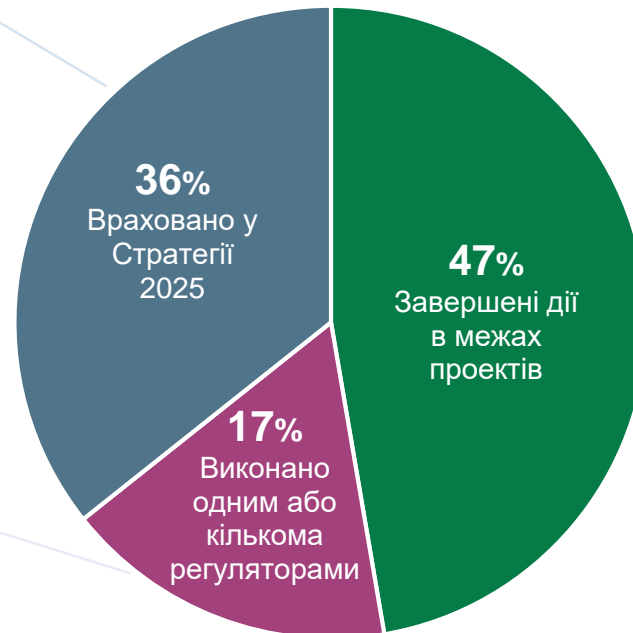

Відставання показників розвитку накопичувальної пенсійної системи та ринку спільного інвестування пов'язане з затримкою в ухваленні законодавчих актів

¹ Середньозважені ставки за новими кредитами резидентам (крім інших депозитних корпорацій) в річному обчисленні, станом на 01.11.2019, %; ² Частка страхових платежів без вхідного перестраховання/ ВВП; ³ Частка прийнятих активів у загальних активах страховиків; ⁴ Дані станом на 01.10.2019 р.; ⁵ Дані станом на 01.01.2016р.; ⁶ Відношення активів до ФЗП учасників другого рівня пенсійної системи; ⁷ Співвідношення активів публічних ІСІ до ВВП.

64% дій Комплексної програми 2020 виконано повністю або хоча б одним регулятором

Структура реалізованих дій

- Cashless Economy (у т.ч. ISO 20022, СЕП 24/7)
- Розвиток FinTech
- Розвиток накопичувальної пенсійної системи
- Розвиток страхового ринку
- Restart lending
- СПЛІТ (реалізація)
- Захист прав споживачів фінансових послуг
- Нагляд за діяльністю НФУ

- Пов'язані особи
- Виведення з ринку неефективних установ
- Інституційна та фінансова незалежність центробанку
- Стандарти розкриття інформації
- Авторизація юридичних осіб, що провадять інформаційні послуги

- Трансформація НБУ та ФГВФО
- Валютна лібералізація
- Координація СРО та регуляторів
- МСФЗ 9
- Open Data
- Paperless
- Кредитний реєстр
- Центр оброблення даних НБУ
- Трансформація процесів операцій на фінансових ринках
- Ребрендинг НБУ
- Customer Service
- Автоматизація на базі SAP
- Bank ID НБУ
- IBAN
- Squeeze-out та sell-out
- Інститут незалежних директорів
- Інститут номінального утримувача
- Ліквідовано 37 неплатоспроможних банків

Реалізація дій в рамках проектів КП 2020 за п'ять років:

- Кількість завершених дій складає **47%**
- Кількість виконаних хоча б одним регулятором дій **17%**
- Близько **36%** дій враховано у Стратегії 2025 (переважно ті, завершення яких від самого початку передбачалась у 2019+ р.)

DASHBOARD: Статус реалізації проектів відповідно до заходів Комплексної програми 2020 (1/4)

Проект			НБУ	НКЦГФР	НКФП	ФГВФО	Мінфін	НАБУ
А								
	A.1	Вільна конкуренція	F	F	F	F		F
	A.2	Лібералізація валютного регулювання	I		E			
	A.3	Пов'язані особи	H	E	E			
	A.4	Платоспроможність та ліквідність	G	G	E			
	A.5	Системно-важливі фінансові установи	H	F	F			
	A.6, B.5	Новий нагляд	G	E	E			
	A.6/1	Нагляд за діяльністю НФУ		F	F			
	A.6/2	Ліцензування банків та НФУ	H					
	A.7, B.12	Уніфікація та спрощення звітності	F	F	F	F		
	A.7/1	IFRS 9 ¹	H					H
	A.7/2	Впровадження Плану дій BEPS	F				F	
	A.8	AML	F	F	F		F	
	A.9	Cashless economy						
	A.9/1	Перехід на стандарти ISO20022 / Розвиток СЕП ¹	F					
	A.9/2	Розвиток НПС "ПРОСТІР" ¹	F					
	A.9/3	Інфраструктура платіжного ринку та оверсайт ¹	F					
A.10	Корпоративне управління	G	G	E				
A.10/1	Стратегія розвитку державних банків	G				G		
A.11	Захист прав кредиторів (Restart lending)	G	G	G	G		G	
A.11/1	Виведення з ринку неефективних установ	I	F	F	H			

DASHBOARD: Статус реалізації проектів відповідно до заходів Комплексної програми 2020 (2/4)

Проект		НБУ	НКЦДФР	НКФП	ФГВФО	Мінфін	НАБУ		
А	Забезпечення стабільності фінансового сектору	A.11/2	Захист активів небанківських фінансових установ	Е	І				
		A.11/3	Відновлення іпотечного кредитування	Ф					
		A.11/4	Персональне банкрутство	Г				Г	
		A.12	Інфраструктура управ. проблемними активами	Ф		Ф	Е	Ф	Ф
		A.12/1	Сек`юритизація активів	С	С				
		A.13	Деривативи, інші ФІ	Ф	Ф				
		A.13/1	Аграрні розписки		Е			Е	
		A.14	Розвиток II рівня накопичувальної пенсійної системи		Ф				
		A.14/1	Регулювання III рівня пенсійної системи			Ф			
		A.15	Стимулювання розвитку інфраструктури фін. сектору	Ф	Ф	Ф			
		A.15/1	Розвиток фінансового лізингу ¹			Ф			
		A.15/2	Розвиток ринку небанківського кредитування			Ф			
		A.16	Розвиток ринку Fintech	С	С	С			
		A.17	Кредитний реєстр НБУ	І			І		
		A.18	Розвиток ринку страхових послуг			Ф			
		A.18/1	Розвиток інституту страхових посередників			Ф			
		A.19	Консолідація та розвиток інфраструктури ринків капіталу	Ф	Ф				
		A.20	Рейтингові агентства		Е				
		A.21	Гармонізація систем оподаткування інструментів фінансового сектору		Е	Е	Е	Е	
		A.22	Підвищення продуктивності банк. системи	Г					Г
		A.23	Раннє втручання та врегулювання неплатоспроможності	Е			Ф		

DASHBOARD: Статус реалізації проектів відповідно до заходів Комплексної програми 2020 (3/4)

Проект		НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО		
В	Розбудова інституційної спроможності регуляторів						
		B.1	Інституційна та фінансова незалежність регуляторів	I	F	F	D
		B.2	Інституційний контроль регуляторів	I	E	E	
		B.3	Інструменти впливу регуляторів	H	F	F	
		B.4	Трансформація регуляторів	H	G	F	
		B.4/1	Міжнародний ринок виробництва грошових одиниць	E			
		B.4/2	Перерозподіл функцій регуляторів (Split)	G	G	G	
		B.4/3	Реформування регуляторної функції ¹	E			
		B.5, A.6	Новий нагляд	G	E	E	
		B.6	Внутрішній контроль	G	G	G	
		B.7	Комунікація регуляторів зі споживачами та учасниками	H	H	H	I
		B.7/1	Новий веб-сайт ¹	I			
		B.7/2	Ребрендинг НБУ ¹	H			
		B.8	Зловживання у фінансовому секторі	G	E	E	F
		B.9	Ефективність роботи регуляторів та ФГВФО з пробл. учасниками	F	F	F	F
		B.10	Координація регуляторів	D	D	D	
		B.11	Координація СРО та регуляторів		I	I	
		B.12, A.7	Уніфікація та спрощення звітності	F	F	F	
		B.13	Розвиток ІТ-технологій	G	G	G	
B.13/1	Електронний документообіг ¹	I	G	G			
B.13/2	Система Bank ID ¹	G					
13/3	Створення Центру оброблення та зберігання даних ¹	E					
B.13/4	Електронний архів НБУ ¹	G					

DASHBOARD: Статус реалізації проектів відповідно до заходів Комплексної програми 2020 (4/4)

Проект		НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО	FST	project	
Захист прав споживачів та інвесторів	C							
	C.1	Фінансова грамотність населення	E		C	I		
	C.2	Стандарти розкриття НКЦПФР інформації	I	I	F			
	C.3	Реалізація прав інвесторів		F				
	C.4	Система захисту прав споживачів фін. послуг та інвесторів	G	F	F	I		
	C.4/1	Створення інституту Фінансового омбудсмена ²						F

Завдяки цьому ми знаємо, на якій стадії кожен проект в кожен момент часу, та маємо змогу фасилітувати їх.

Легенда

Статус проекту показує на якому етапі знаходиться реалізація проекту:

- A** аналіз проблематики ситуації та її вплив на весь фінансовий сектор;
- B** аналіз міжнародного досвіду та можливість його застосування в рамках проекту;
- C** створення концепції вирішення проблеми з урахуванням експертизи та моделювання ефекту, її затвердження;
- D** обговорення концепції з професійним суспільством та суміжними міністерствами та її можливе коригування;
- E** розробка нормативних актів;
- F** прийняття нормативних актів;
- G** імплементація нормативних актів та підзаконних нормативних актів (у разі необхідності);
- H** аналіз очікуваних ефектів від імплементації та можливе коригування заходів;
- I** функціонування системи в новому законодавчому середовищі.

¹ окремий проект (дія в рамках заходу Програми)

² лідером проекту є USAID FST

Зрушення в законодавчому процесі реалізації реформ у секторі (1/3)

2015 рік

18.06.2015	541-VIII	Розбудова інституційної спроможності НБУ
18.06.2015	542-VIII	Внесення змін до БК щодо розбудови інституційної спроможності НБУ
16.07.2015	629-VIII	Вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку
17.09.2015	701-VIII	Реструктуризація державного та гарантованого державою боргу та його часткове списання
24.12.2015	913-VIII	Сприяння капіталізації та реструктуризації банків

2016 рік

02.06.2016	1403-VIII	Про примусове виконання судових рішень і рішень інших органів
02.06.2016	1404-VIII	Про виконавче провадження
14.06.2016	1414-VIII	Про фінансову реструктуризацію
03.11.2016	1724-VIII	Усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг
03.11.2016	1728-VIII	Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності
15.11.2016	1734-VIII	Про споживче кредитування
15.11.2016	1736-VIII	Відшкодування фізичним особам через систему гарантування вкладів фізичних осіб шкоди, завданої зловживаннями у сфері банківських та інших фінансових послуг
26.11.2016	835-VIII	Про забезпечення захисту прав власності, економічних інтересів громадян та інвесторів.

Зрушення в законодавчому процесі реалізації реформ у фінансовому секторі (2/3)

20.12.2016	1791-VIII	Зміни до ПК щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році
	2017 рік	
17.01.2017	1812-VII	Впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті
23.03.2017	1983-VIII	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах
23.03.2017	1984-VIII	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів
23.03.2017	1985-VIII	Щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів
03.10.2017	2147-VIII	Внесення змін до ГПКУ, ЦПКУ, КАСУ та інших законодавчих актів
05.10.2017	2155-VIII	Про електронні довірчі послуги
05.10.2017	2164-VIII	Внесення змін до Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні (щодо вдосконалення деяких положень)
16.11.2017	2210-VIII	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів
07.12.2017	2245-VIII	Зміни до ПК та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році (скасування ліміту на врахування резервів в об'єкта оподаткування)
21.12.2017	2258-VIII	Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність

Зрушення в законодавчому процесі реалізації реформ у фінансовому секторі (3/3)

2018 рік

06.02.2018	2277-VIII	Кредитний реєстр НБУ
15.05.2018	2418-VIII	Залучення іноземних інвестицій
21.06.2018	2473-VIII	Про валюту
03.07.2018	2478-VIII	Відновлення кредитування
05.07.2018	2491-VIII	Удосконалення функціонування фінансового сектору
18.10.2018	2597-VIII	Кодекс банкрутства
23.11.2018	2628-VIII	Зміни до ПК (у т.ч. віднесення НПФ до реєстру неприбуткових установ)

2019 рік

12.09.2019	79-IX	Консолідація регулювання ринку фінансових послуг
19.09.2019	112-IX	Вдосконалення фінансової реструктуризації
20.09.2019	122-IX	Захист прав споживачів фінансових послуг
20.09.2019	132-IX	Стимулювання інвестиційної діяльності
29.10.2019	229-IX	Ратифікація угоди між Україною та США щодо впровадження вимог FATCA
03.12.2019	322-IX	Впровадження вимог FATCA та приєднання до CRS
03.12.2019	323-IX	Зміни до ПК щодо вимог FATCA та приєднання до CRS
06.12.2019	361-IX	Щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів

2020 рік

16.01.2020	направлено на підпис Президенту	План дій BEPS
------------	---------------------------------	---------------

Ключові результати у реформуванні фінансового ринку у рамках КП 2020

Створено умови для переходу до нормативів на основі Basel III	Пом'якшено валютні обмеження, старі декрети прибрано	Запроваджено нові стандарти управління ризиками	Перехід банків та НФУ на МСФЗ, та зокрема на МСФЗ 9	Запроваджено делеговану модель грошового обігу
Затверджено Стратегію реформування держ. банків	Впроваджено електронний підпис у банківській системі	Розпочато співробітництво з Clearstream	Підвищено стандарти розкриття інформації	Удосконалено корпоративне управління на фінансовому ринку
Запроваджено ризик-орієнтований нагляд	Створено Кредитний реєстр	Удосконалено нормативи проф. діяльності на фонд ринку, а також вимоги до лістингу	Посилено процедури фінансового моніторингу	Запроваджено інститут номінального утримувача
Запроваджено BankID НБУ	Врегульовано питання безпеки інформації та кіберзахисту	Створено умови для переходу банків до Paperless	Підвищено вимоги до платоспроможності страховика та договорів страх. життя	Розпочато функцію захисту прав споживачів у НБУ
Створено умови надання небанківських фінансових послуг онлайн	Внесено недерж. пенс. фонди до реєстру неприбуткових установ	Запроваджено нагляд на консолідованій основі за НФГ	Забезпечено виведення з ринку 96 банків	Створено умови швидкого розрахунку з вкладниками неплатоспроможних банків

Основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (1/28)

Проект програми

A.1 Вільна конкуренція

- **НБУ:** Починаючи з 2017 року НБУ визначив рівні умови виходу на ринок НФУ шляхом запровадження єдиних підходів при їх ліцензуванні. Так були внесені зміни до Положення про порядок надання небанківським фінансовим установам, національному оператору поштового зв'язку генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій, затвердженого постановою Правління НБУ від 09.08.2002 № 297 та прийнято Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затверджене постановою Правління НБУ від 17.08.2017 № 80, які передбачають необхідність виконання небанківськими фінансовими установами ряду вимог, зокрема щодо прозорості структури власності небанківської фінансової установи, бездоганності ділової репутації небанківської фінансової установи, її керівників та власників істотної участі, а також задовільного фінансового стану компанії.
- **ФГВФО:** Між ФГВФО та АТ «Ощадбанком» підписано План заходів у рамках проекту з забезпечення набуття АТ «Ощадбанк» статусу учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Включення Ощадбанку до системи гарантування вкладів фізичних осіб планується до 01.07.2020, але не раніше прийняття ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань функціонування банківської системи» (реєстр. № 2571).

A.2 Лібералізація валютного регулювання

- **НБУ:** 21.06.2018 ВРУ було прийнято ЗУ «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII, (вступив у дію 07.02.2019) (далі - ЗУ «Про валюту»). Нова система валютного регулювання скасувала «Декрет про систему валютного регулювання та валютного контролю» (1993 р.), ЗУ «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» (1994 р.) та понад 56 нормативно-правових актів НБУ, що регулювали процес здійснення валютних операцій. На виконання вимог ЗУ «Про валюту», Правлінням НБУ затверджено більше 10 нових НПА, які направлені на врегулювання умов та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами, здійснення операцій із валютними цінностями та їх транскордонне переміщення, заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, надання інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками, порядку валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, порядку здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції, функціонування Системи підтвердження угод на валютному ринку України, тощо. З квітня 2018 року запроваджено здійснення інтервенцій через функціонал Matching. Основні переваги нововведення - анонімність, необмежена кількість учасників та оперативність. Це дозволило створити на валютному ринку України «центр ліквідності», тобто місце, де завжди існують тверді котирування з купівлі/продажу іноземної валюти, які максимально об'єктивно відображають валютний курс гривні.

A.3 Пов'язані особи 1/2

- **НБУ:** Наприкінці 2016 року НБУ завершив процеси діагностики активних операцій 99 банків з пов'язаними із ними особами, які відбувались у 2015-2016 роках. За результатами процедури діагностичного обстеження активних операцій пов'язаних з банками осіб (далі - ПО), проведеної у відповідності до Постанови №314, НБУ було ідентифіковано перевищення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами у 44-ьох банків із 99-и банків щодо яких було проведено діагностику.
- Станом на початок 2018 року 22 банка в банківській системі України перебували із статусом банків, які здійснювали свою діяльність в рамках планів заходів, якими передбачені індивідуальні графіки приведення нормативу Н9 до вимог НБУ (далі – Плани заходів).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (2/28)

Проект програми

А.3 Пов'язані особи 2/2

- Щодо інших банків, за якими за результатами діагностичного обстеження було виявлено порушення нормативних вимог НБУ, переважна частина банків протягом 2016-2017 років були ліквідовані або привели показник кредитного ризику за операціями з ПО до нормативних вимог. Також, НБУ здійснював контроль за виконанням банками Планів заходів, складених за результатами діагностичного обстеження банків. Плани заходів були розроблені на строк до 3 років. Відповідно до наданого НБУ права банківським установам подавати клопотання про продовження строків дії Планів заходів з трьох до п'яти років та/або внесення змін до графіків приведення максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами до нормативних вимог у зв'язку зі зміною графіків досягнення банками мінімального розміру статутного та регулятивного капіталу, внаслідок набрання чинності постановою Правління НБУ від 21.12.2017 № 136 "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України", завдяки сумлінному виконанню заходів, зазначених в індивідуальних планах, протягом 2017-2018 років 7 банків скористалися можливістю унести зміни до Планів заходів.
- НБУ продовжує опрацьовувати звіти банків про виконання Планів заходів та статистичну звітність банків з метою здійснення контролю за їх виконанням. Станом на 01.11.2019 загалом 12 банків продовжують працювати у межах Планів заходів. Очікується, що в 2021 році всі банки почнуть дотримуватися відповідного нормативу. Розроблено та запроваджено форму статистичної звітності № 661 Звіт про пов'язаних з банком осіб. На базі форми статистичної звітності № 661 Звіт про пов'язаних з банком осіб розроблено та запроваджено файл статистичної звітності 4СХ "Дані про пов'язаних з банком осіб". Розроблені та запроваджені контролі файлу 4СХ "Дані про пов'язаних з банком осіб". Структура форми/файлу та контролі файлу/форми доопрацювали з метою підвищення ефективності роботи з пов'язаними особами. Здійснені заходи, на даному етапі, задовольняють потреби з виконання функцій моніторингу пов'язаних з банками осіб.
- Забезпечувалось методологічне вдосконалення регулювання та нагляду за банківськими установами. Розроблено проект Аналітичної системи належної ідентифікації кінцевих бенефіціарних власників контрагентів, яких розглянуто Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем. Опрацьовано питання відображення критеріїв «номінальності»/«компаній оболонки» в змінах до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління НБУ від 26.06.2015 №417 в рамках реалізації «Концепції змін до наглядового АМЛ інструментарію». З метою ідентифікації бізнес-моделей банків з урахуванням операцій з пов'язаними банками осіб, для зниження ризику відтоку коштів ПО в разі кризи в банківському секторі та зменшення навантаження на ФГВФО у зв'язку з черговістю задоволення вимог кредиторів ПО в передостанню чергу, а також згідно з Рекомендаціями Місії МВФ, у 2017 році було розроблено Концепцію моніторингу пасивних операцій з метою виявлення пов'язаних з банком осіб, від 11.12.2017 № 27. У 2018 році НБУ здійснив перехід до ризик-орієнтованого нагляду, який базується на оцінці банків в рамках SREP (Supervisory Review and Evaluation process) згідно з Методикою оцінки банків під час здійснення безвізного банківського нагляду, затверджений рішенням Правління НБУ від 30.01.2018 №59-рш. Ризики, які притаманні банку за операціями з пов'язаними з банком особами, оцінюються та враховуються під час визначення загальної оцінки бізнес-моделі банку як окремої складової загальної оцінки SREP.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (3/28)

Проект програми

А.4 Платоспроможність та ліквідність

- **НБУ:** Розпочато розробку нових вимог до структури й достатності регулятивного капіталу та впровадження нових вимог до ліквідності. Запровадження нових правил відбуватиметься поетапно протягом тривалого адаптаційного періоду з урахуванням кількісних оцінок їхнього впливу на банківський сектор. Під час запровадження міжнародних стандартів враховуються національні особливості, зокрема поточний стан розвитку банківського сектору та фінансових ринків у цілому. Норми CRR/CRD IV передбачають таку можливість. У грудні 2017 року НБУ оприлюднив Дорожню карту реформування вимог до капіталу та ліквідності. Основні елементи реформи такі: зміна структури та критеріїв прийнятності складових регулятивного капіталу; оновлення розрахунку зважених на ризик активів, урахування операційного та ринкового ризиків у повному обсязі; установлення буферів капіталу; введення нових нормативів ліквідності. 2018 році запроваджено новий норматив ліквідності – коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), що підвищить стійкість банків до короткострокових шоків ліквідності. LCR став першим кроком у реалізації принципово нового підходу до управління ризиками ліквідності, що відповідає Базельським рекомендаціям. Протягом 2018 року банки розраховували коефіцієнт у тестовому режимі, а наприкінці року він став обов'язковим до виконання – у грудні 2019 року його мінімальне значення доведено до 100%. Також затверджено методологію розрахунку ще одного нового нормативу довгострокової ліквідності – коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). Впровадження нормативу планується у 2020 році з урахуванням кількісного аналізу впливу. Початкове значення та перехідний період для впровадження NSFR визначатимуться за результатами тестових розрахунків. У грудні 2019 року затверджено Положення про порядок визначення банками мінімального розміру операційного ризику. Етап тестового розрахунку цього показника розпочнеться у 2020 році, а врахування у нормативі достатності капіталу – з 2022 року. Запровадження буферів капіталу відбулося ще у 2015 році. Постановою Правління НБУ від 12.05.2015 № 312 встановлено нові вимоги до капіталу, зокрема трьох буферів – запасу (консервації), контрциклічного та системної важливості. Буфер консервації капіталу в розмірі 0,625% буде активовано для всіх банків у 2020 році з доведенням до 2,5% у 2023 року. Буфер системної важливості – для системно важливих банків, з 2021 року у діапазоні від 1 до 2%. У грудні 2018 року НБУ оприлюднив Стратегію макропруденційної політики, у якій докладно описано, що та як він робитиме, щоб забезпечити фінансову стабільність, необхідну для стійкого економічного зростання. Кінцева мета макропруденційної політики – забезпечення фінансової стабільності через підвищення стійкості фінансової системи та недопущення накопичення системних ризиків. Ключовим інформаційно-аналітичним продуктом про системні ризики є Звіт про фінансову стабільність, який НБУ оприлюднює в червні та грудні щороку. Починаючи із 2018 року оцінювання проводиться станом на 1 січня кожного року та передбачає три етапи: перевірку аудитором якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями; екстраполяцію результатів першого етапу на портфель банку та оцінювання достатності капіталу; оцінювання регулятором рівня достатності капіталу банку за результатами стрес-тестування, що базується на розроблених НБУ моделях. Стрес-тестування проводиться за базовим і несприятливим макроекономічними сценаріями на трирічному горизонті.
- **НКЦПФР:** З метою підвищення ефективності нагляду за професійними учасниками фондового ринку здійснювались заходи щодо удосконалення системи пруденційного нагляду на фондовому ринку, зокрема внесено: зміни до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками (рішення НКЦПФР від 19.09.2018 № 640 та від 21.12.2017 № 922); зміни до Положення про нагляд за дотриманням пруденційних нормативів професійними учасниками фондового ринку (рішення НКЦПФР від 10.08.2017 № 596).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (4/28)

Проект програми

A.5 Системно-важливі фінансові установи

- **НБУ:** У червні 2019 року НБУ затвердив оновлену методологію визначення системно важливих банків (далі - СВБ) (Постанова Правління НБУ від 19 червня 2019 року № 79), що базується на міжнародному досвіді, зокрема на рекомендаціях Європейського наглядового органу (ЕВА, European Banking Authority). Оновлена методологія забезпечує точніше відображення значимості СВБ для фінансового ринку, а також передбачає розширення переліку індикаторів системних банків та двоетапний процес визначення таких установ: на першому етапі системно важливі банки визначаються за дев'ятьма індикаторами, що характеризують розмір активів банку, напрями діяльності та ступінь його фінансових взаємозв'язків; на другому етапі застосовується один індикатор, який характеризує рівень концентрації в окремих банках вкладів населення, що гарантуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.
НКФП: На основі звітності фінансових установ здійснюється щоквартальний моніторинг частки найбільших фінансових установ, показників їх діяльності тощо. Крім цього, прийнято ЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг" від 12 вересня 2019 року № 79-ІХ (набрав чинності 19.10.2019). Цим Законом передбачається принципи співмірності (пропорційності) вимог та наглядових дій, а також здійснення нагляду на основі ризик-орієнтованого підходу з урахуванням принципів пропорційності, оцінки ризиків та доцільності.

A.6, B.5 Новий нагляд (1/2)

- **НБУ:** У ВРУ зареєстровано ПЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань функціонування банківської системи", який включає в себе частину змін, які було напрацьовано в рамках роботи над ЗУ "Про банки і банківську діяльність". Наразі ПЗУ знаходиться на розгляді у Комітеті з питань фінансів, податкової та митної політики ВРУ. До того ж, інша частина змін до ЗУ "Про банки і банківську діяльність" буде подана окремим законопроектом, який, як очікується, буде надано на розгляд до ВРУ найближчим часом.
Окрім того, було проведено роботу над змінами до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків, затвердженої постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368, в частині аналізу документів щодо джерел коштів при розгляді питань включення до капіталу банку субординованого боргу, фінансової допомоги та капітального інструменту з умовами списання/конверсії, а також при конвертації субординованого боргу до статутного капіталу банку. Також, розроблене Положення про здійснення НБУ безвізного банківського нагляду (затверджене постановою Правління НБУ від 06.12.2018 № 135, набрало чинності з 12.02.2019). Цим Положенням встановлено порядок здійснення НБУ безвізного банківського нагляду на підставі ризик-орієнтованого підходу (risk-based approach) з урахуванням положень Директиви 2013/36/ЄС, Основних принципів ефективного банківського нагляду та рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду. Відповідно до нового Положення НБУ здійснюватиме поточний моніторинг фінансового стану банків та оцінюватиме банки на підставі оцінки рівня ризиків, притаманних діяльності банків, та якості управління такими ризиками. У рамках впровадження заходів, передбачених Планом заходів з удосконалення банківського нагляду в Україні, який розроблено за результатами реалізації проекту технічної допомоги Світового банку "Оцінка відповідності Основним Базельським принципам ефективного банківського нагляду (ВСП)", продовжується робота щодо удосконалення підходів до здійснення нагляду за банками, які базуються на настановах Європейського банківського органу щодо організації єдиної процедури та методології процесу наглядових перевірок та оцінки (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Так, було розроблено ряд розпорядчих актів/документів, які визначають порядок оцінки банків з метою оцінки рівня ризиків, що притаманні діяльності банку, та якості управління ними. За результатами проведеної у 2018 році оцінки SREP банків України, окремим банкам, у яких бізнес-модель була визначена нежиттєздатною, НБУ були встановлені

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (5/28)

Проект програми

А.6, В.5 Новий нагляд (2/2)

А.6/1 Нагляд за діяльністю НФУ (1/2)

обмеження на здійснення окремих операцій (у тому числі щодо залучення коштів від фізичних осіб та державних компаній). За результатами проведеної у 2018 році наглядової оцінки банків за методологією SREP проведені зустрічі з керівниками банків, поінформовано Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем, а також направлено банкам України рекомендації щодо підвищення ефективності оцінки рівня ризиків, що притаманні діяльності банку, та якості управління такими ризиками.

- **НКФП:** У частині удосконалення вимог щодо ділової репутації до власників та керівників небанківських фінансових установ: затверджено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) (постанова КМУ від 07.12.2016 № 913).
- Затверджені типові програми підвищення кваліфікації керівників та головних бухгалтерів ломбардів, керівників та головних бухгалтерів фінансових компаній, які надають фінансові послуги з надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту, надання послуг з фінансового лізингу, надання послуг з факторингу, надання гарантій та поручительств, адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, а також інших кредитних установ.
- У квітні 2017 року запроваджено інформаційний ресурс «Ділова репутація» в НКФП для внесення відомостей щодо керівників, головних бухгалтерів та власників фінансових установ щодо яких приймалися рішення щодо анулювання всіх ліцензій тощо.
- У частині удосконалення консолідованого нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ: затверджено Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює НКФП (розпорядження НКФП від 12.11.2015 № 2724). Станом на 31.01.2020 визнано 21 НФГ (перелік розміщений на сайті НКФП).
- У частині удосконалення процедури погодження істотної участі: внесено зміни до розпорядження НКФП від 04.12.2012 № 2531 "Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі".
- Удосконалено надання адміністративних послуг, зокрема надання та анулювання ліцензії здійснюється в електронному вигляді. Також удосконалено процедури внесення фінансових установ до Державного реєстру. Крім того, у частині удосконалення системи регулювання та нагляду:
- Започатковано перехід до ризик-орієнтованого нагляду, зокрема затверджено Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері ринків фінансових послуг та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) НКФП (постанова КМУ від 21.11.2018 № 976) та щодо провадження господарської діяльності із збирання, оброблення, зберігання, захисту, використання інформації, яка складає кредитну історію (постанова КМУ від 22.05.2019 № 422).
- Затверджено уніфіковані форми актів перевірок фінансових установ (розпорядження НКФП від 24.01.2019 № 102) та бюро кредитних історій (розпорядження НКФП від 21.10.2019 № 2038).
- Затверджено порядок застосування НКФП штрафу за порушення залученими кредиторами - фінансовими установами (крім банків) положень Закону України "Про фінансову реструктуризацію" (розпорядження НКФП від 19.09.2017 № 3783).
- Внесено зміни щодо невіднесення до фінансової послуги факторингу операцій з цінними паперами, у тому числі похідними цінними паперами, а також операцій інститутів спільного інвестування розпорядження НКФП від 12.12.2019 № 2598).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (6/28)

Проект програми

А.6/1 Нагляд за діяльністю НФУ (2/2)

- Удосконалено обов'язкові фінансові нормативи та вимоги до установ, що надають гарантії та поручительства (розпорядження НКФП від 30.05.2019 № 980), для діяльності ФФБ та ФОН (розпорядження НКФП від 09.07.2019 № 1280).
- Запроваджено оприлюднення даних про діяльність фін. установ на своїх сайтах та на Порталі відкритих даних (постанова КМУ від 20.12.2017 № 1100 та розпорядження НКФП від 19.04.2016 № 825).
- Затверджені Методичні рекомендації щодо підготовки плану відновлення фінансової стабільності кредитних спілок (розпорядження НКФП від 02.04.2019 № 515).
- Розроблено методичні рекомендації щодо укладення електронних договорів про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, в інформаційно-телекомунікаційних системах (РК від 10.10.2019 № 1989).
- У частині удосконалення законодавства про ломбардну діяльність та придбання товарів у групах: супроводжується законопроект "Про ломбарди та ломбардну діяльність" (реєстр.№ 2674 від 26.12.2019). Внесено зміни розпорядженням НКФП від 15.12.2016 № 3120 щодо діяльності ломбардів (наявність власного капіталу у розмірі не менше ніж 500 тисяч гривень, а у разі наявності у ломбарду відокремлених підрозділів - не менше ніж 1 мільйон гривень; заборона залучати кошти фізичних осіб, за винятком коштів, отриманих на зворотній основі від фізичних осіб - учасників ломбарду; вимоги до приміщення). Законом України від 12.09.2019 № 79-IX внесено зміни до ст.4 закону № 2664-III щодо виключення пункту 11-1) адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах (з 1 липня 2020 року).
- **НКЦПФР:** З метою підвищення якості системи нагляду за діяльністю НФУ, зокрема внесено: зміни до рішення НКЦПФР від 13.03.2012 № 394, яким удосконалено погодження наміру набуття особою одноосібно або спільно з іншими особами істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа(и) буде(уть) прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в органах управління професійного учасника фондового ринку або незалежно від формального володіння, що дасть такій особі можливість здійснення значного впливу на управління або діяльність професійного учасника фондового ринку (схвалено проектом рішення НКЦПФР від 05.12.2019 № 727); зміни до Положення про консолідований нагляд за діяльністю небанківських фінансових груп, переважна діяльність у яких здійснюється особою, яка отримала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (рішення НКЦПФР від 05.11.2019 № 677 та від 18.12.2018 № 881); зміни до Положення про функціонування фондових бірж (рішення НКЦПФР від 03.08.2018 № 546).
- Затверджено Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), що підлягає ліцензуванню та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), НКЦПФР (постанова КМУ від 21.01.2019 № 39).

А.6/2 Ліцензування банків та НБУ (1/2)

- **НБУ:** Положення про ліцензування банків було затверджено постановою Правління НБУ № 149 від 22.12.2019, прийняте на заміну Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів, затвердженого постановою Правління НБУ від 08.09.2011 № 306. Основним завданням нового положення став перехід від формалістичного до ризик-орієнтованого підходу в питаннях ліцензування банків та забезпечення регулятора інструментами для сутнісного аналізу при здійсненні погоджувальних процедур. Серед ключових нововведень правового регулювання у сфері ліцензування банків, що знайшли своє відображення в Положенні №149, можна виділити визначення принципів діяльності НБУ у сфері ліцензування банків. Поряд з цим, комплексна

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (7/28)

Проект програми

A.6/2 Ліцензування банків та НФУ (2/2)

інформація про структури власності банків, склад банківських груп на сьогодні розміщена у окремих розділах на сторінках офіційного Інтернет-представництва НБУ. З 18.04.2018 року на сторінках офіційного Інтернет-представництва НБУ розміщується інформація про керівників банків відповідно до розробленого Положення про перелік інформації, що підлягає розміщенню згідно з частиною п'ятою статті 68 ЗУ "Про Національний банк України", затверджене рішенням Правління НБУ від 17.04.2018 року.

- Інформація про керівників та власників істотної участі у банках, які були ліквідовані не з ініціативи власників, розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва НБУ. Створено та оприлюднено пошукову систему "Інформація про видані ліцензії небанківським фінансовим установам та іншим юридичним особам (крім банків)", яка дозволяє своїм користувачам самостійно формувати та завантажувати інформацію про видану небанківській фінансовій установі генеральну ліцензію/ліцензію на здійснення валютних операцій, ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, а також перевіряти чинність таких ліцензій. Крім того, запроваджено електронний реєстр генеральних ліцензій/ліцензій на здійснення валютних операцій. Так, починаючи з 28.12.2017 НБУ видає генеральні ліцензії/ліцензії на здійснення валютних операцій шляхом унесення облікового запису до вищевказаного реєстру. 10.07.2019 року НБУ оприлюднив на сторінках свого офіційного Інтернет-представництва Концепцію внесення змін до законодавства України щодо платіжних послуг, відповідно до якої планується гармонізувати з європейським національне платіжне законодавство відповідно до вимог Угоди про асоціацію з Європейським союзом. Зокрема, йдеться про старт процесу імплементації норм Директиви ЄС 2015/2366 про платіжні послуги на внутрішньому ринку (PSD II) у національному законодавстві, що посилить конкуренцію на фінансовому ринку та сприятиме інноваційному розвитку вітчизняного платіжного ринку. Крім того, були внесені зміни до Положення про порядок видачі ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затвердженого постановою Правління НБУ від 17.08.2017 № 80, якими також удосконалені порядок та умови видачі небанківським фінансовим установам ліцензій на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та визначені порядок та умови надання таких ліцензій операторам поштового зв'язку.

A.7./B.12 Уніфікація та спрощення звітності фінансового сектору (1/2)

- **НКФП:** На ринку небанківських фінансових послуг перехід на МСФЗ здійснено. Також створено можливості подання звітності усіма небанківськими фінансовими установами в електронній формі. Запроваджено систему раннього попередження на ринку страхування життя, як найбільш соціально вагомому ринку, на основі щодакданого інформування про стан та структуру активів страховиків.
- Розпорядженням НКФП від 24.11.2016 № 2924 «Про затвердження Змін до Порядку складання звітних даних страховиків», внесено зміни з урахуванням положення міжнародних стандартів фінансової звітності, розкриття страховиками достатнього обсягу інформації щодо якості активів страховика для потреб пруденційного нагляду. Запроваджено оприлюднення даних про діяльність фін. установ на своїх сайтах та на Порталі відкритих даних (постанова КМУ від 20.12.2017 № 1100 та розпорядження НКФП від 19.04.2016 № 825).
- Регуляторами фінансових ринків 15.12.2017 підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження системи фінансової звітності на основі стандарту XBRL (у 2019 проведено навчально-практичні заходи з питань запровадження та подання фінансової звітності за таксономією XBRL).
- Внесено зміни до Порядку реєстрації договорів перестраховування та надання інформації про укладені договори перестраховування з нерезидентами, а також відмінено засвідчення довідок щодо розрахунків по таких договорах (розпорядження НКФП від 23.07.2019 № 1387).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (8/28)

Проект програми

А.7./В.12 Уніфікація та спрощення звітності фінансового сектору (2/2)

- **НБУ:** Відбувся повний перехід банківської системи на МСФЗ під час складання фінансової звітності. Банки складають та подають проміжну скорочену фінансову звітність відповідно до МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність». Внесені відповідні зміни до «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 року № 373. Схвалені Методичні рекомендації щодо порядку складання приміток до фінансової звітності банків України постановою Правління НБУ від 30 грудня 2015 року № 965. Внесені зміни до нормативно-правих актів НБУ щодо складання та подання банками Звіту про управління відповідно до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Директиви 2013/34/ЄС від 26 червня 2013 року. Забезпечено виконання рішення Правління НБУ від 21.02.2019 №13/БТ - разом з Консолідованою фінансовою звітністю за 2018 рік НБУ складено річний консолідований Звіт про управління, який вперше опубліковано 23.04.2019 разом з річною Консолідованою фінансовою звітністю. Звіт про управління доповнює фінансову звітність інформацією про поточні, минулі та майбутні події для надання цілісної інформації користувачам фінансової звітності з метою оцінки результатів діяльності НБУ відповідно до заявлених стратегічних планів. Поряд з цим, запроваджено вимоги МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» в бухгалтерському обліку та звітності НБУ та банків України.
- Створені умови для банків України для забезпечення ними обліку та складання звітності відповідно до МСФЗ 9. Сформовано нормативну базу з бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в НБУ та банках України. Забезпечено НБУ та банками України належну оцінку кредитних ризиків і формування необхідних резервів за активними операціями відповідно до вимог МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Посилено довіру міжнародних організацій до фінансової звітності НБУ та банків України. Внесені зміни до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Закон України N 2164-VIII від 05.10.2017). Визначені вимоги щодо складання суб'єктами звітування фінансової звітності за міжнародними стандартами на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі.
- **Регулятори фінансового сектору:** Підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження Системи фінансової звітності від 18.12.2017 №102/15. Оприлюднено всіма регуляторами Таксономію фінансової звітності UA XBRL МСФЗ в 2018, 2019 роках. Створено веб-сайт Системи фінансової звітності <https://frs.gov.ua/>.
- **ФГВФО:** Фондом прийнято НПА, яким вдосконалено підходи щодо забезпечення дотримання банками-учасниками Фонду вимог до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку з питань, що стосуються функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, вимог щодо порядку розкриття інформації для вкладників про умови надання банківських послуг із залучення вкладів, а також забезпечення дотримання банками-агентами Фонду прав вкладників при виплаті гарантованих сум відшкодування.
- **МІНФІН, НБУ:** Головним досягненням у просуванні цього проекту є прийняття ВРУ наступних законів:
ЗУ «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США "Про податкові вимоги до іноземних рахунків" (FATCA);
ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку із ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США "Про податкові вимоги до іноземних рахунків" (FATCA);
ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США "Про податкові вимоги до іноземних рахунків" (FATCA);

А.7/2 Впровадження Плану дій BEPS (1/2)

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (9/28)

Проект програми

A.7/2 Впровадження Плану дій BEPS (2/2)

- ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (направлено на підпис Президенту) план дій BEPS).

A.8 AML

- МІНФІН, НБУ:** Вимоги українського AML-закону приведені у відповідність із міжнародними стандартами (стандарти FATF, Директива №2015/849 та Регламент № 2015/847 ЄС). Прийнято ВРУ ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-ІХ.

Побудований ризик-орієнтований AML-нагляд - запроваджено новий механізм оцінки ризику банків (завдяки спільній роботі з місією МВФ) та НФУ, розроблено систему раннього реагування (розроблені нові форми звітності та нові методики/ методичні рекомендації НБУ з метою оцінки AML-ризиків банків та НФУ та виявлення індикаторів, що можуть свідчити про наявність ознак ризикової діяльності, а також щодо здійснення перевірок з AML-питань). Починаючи з 22.04.2016 планування виїзних перевірок банків з питань фінансового моніторингу здійснюється на основі ризик-орієнтованого підходу.

- Встановлено заборону на здійснення банками та НФУ ризикової діяльності у сфері фінансового моніторингу - визначено перелік ознак ризикової діяльності та передбачена відповідальність за її здійснення (постановами НБУ від 10.11.2015 №778, від 02.08.2016 р. №365 внесені зміни до Положення про застосування НБУ заходів впливу, постановою НБУ від 01.09.2016 № 379 внесені зміни до Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків).
- Удосконалено функцію державного регулювання за діяльністю НФУ з питань фінансового моніторингу (в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів) - розроблено та затверджено постановою НБУ від 15.09.2016 №388 Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів.
- Спрощено порядок інформаційного обміну між банками та ДСФМУ - Постановою від 18.08.2016 №373 затверджена нова інструкція щодо формування файлового обміну між банками та ДСФМУ, якою скасована необхідність ручного 15-значного кодування банками кожної операції та закладене підґрунтя для автоматизації банками обов'язкового фінансового моніторингу. Посилено співпрацю НБУ з правоохоронними органами - отримано доступ до Бази паспортів МВС (договір про надання НБУ доступу до ІІПС МВС України від 06.11.2015); укладено Меморандум про співпрацю та обмін інформацією з НАБУ від 04.02.2016; укладено Договір про співробітництво та обмін інформацією між ДСФМУ та НБУ від 28.10.2015.

A.9. Cashless economy (1/2)

- НБУ:** З метою удосконалення і осучаснення порядку здійснення емісії електронних платіжних засобів та операцій з їх використанням, захисту прав споживачів, та урахування сучасних тенденцій на ринку Правлінням НБУ затверджено постанову № 142 від 29 листопада 2019 року (далі – Постанова). Постановою внесені зміни до Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням.

З метою забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, постанови КМУ від 25 жовтня 2017 року №1106, рішенням Правління НБУ від 11.09.2018 № 603-рш затверджено План заходів НБУ з виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Забезпечення реалізації норм, закріплених у Директиві PSD II в національне законодавство України передбачалось здійснити двома етапами: - на першому етапі -

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (10/28)

Проект програми

A.9. Cashless economy (2/2)

A.9/1. Перехід на стандарти ISO20022 / Розвиток СЕП

A.9/2 Розвиток НПС "ПРОСТІР" (1/2)

унесення змін до ЗУ «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (далі – Закон про платіжні системи); - на другому - підготовки нового Закону щодо платіжних послуг. З метою підготовки нового Закону щодо платіжних послуг було отримано технічну допомогу в рамках проекту «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим сектором» (EU-FINREG), який включав окрему компоненту 7 «Небанківські платіжні системи та установи» в рамках якої обговорювалися питання імплементації Директиви PSD II.

- 13.06.2019 Правління НБУ схвалено Концепцію внесення змін до законодавства України щодо платіжних послуг (далі – Концепція), якою передбачено розробку проекту ЗУ «Про платіжні послуги» (на заміну чинного Закону про платіжні системи). Також прийнято рішення щодо залучення технічної допомоги ЄБРР для забезпечення зовнішньої юридичної експертизи щодо підготовки тексту ПЗУ “Про платіжні послуги” відповідно до затвердженої Концепції. Наразі, підготовлений юридичним партнером ЮК «Астерс» ПЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та інших законів України» знаходиться на публічному обговоренні.
- Стосовно створення умов для збільшення безготівкових розрахунків - запроваджено новий вид рахунків – рахунок умовного зберігання (ескроу) (зміни до Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів, затвердженої постановою Правління НБУ від 12.11.2003 №492). Слід зазначити, що Стандарт ISO 13616 (IBAN) імплементований постановою Правління НБУ від 28.12.2019 №162 “Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні” (зі змінами). Міжнародний номер банківського рахунку (IBAN) в Україні запроваджено з 05 серпня 2019 року.
- **НБУ:** З метою прийняття стратегічних рішень щодо організаційних, технологічних і фінансових умов побудови, функціонування та розвитку СЕП у 2017 році створено Раду Платіжної організації СЕП. Також протягом цього року було затверджено Правила СЕП та новий Технологічний регламент роботи СЕП, в якому передбачено збільшення часу приймання початкових платежів у СЕП з 18.00 до 19.00.
- З метою забезпечення завершеності розрахунків у СЕП протягом одного банківського дня удосконалено технологію роботи СЕП у файловому режимі шляхом запровадження в автоматичному режимі квитанції файлів \$B (зміни до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті).
- В рамках ініціативи СЕП 24/7 Правлінням НБУ (засідання від 22.08.2019, протокол № 63/БТ) затверджено Концепцію розширеного регламенту роботи СЕП з плановим строком впровадження режиму 23/7 - 01 квітня 2020 року. Протягом 2019 року взято участь у ряді воркшопів з експертами SWIFT з практичного впровадження ISO 20022 в платіжну інфраструктуру та СЕП, та у засіданнях робочої групи при Асоціації «УкрСВІФТ». Фахівцями опрацьовувались положення стандарту ISO 20022 в частині адаптації дефініцій, що застосовуються в описах бізнес каталогів та процесів на MyStandarts до дефініцій, що використовуються на практиці в Україні.
- Проводиться робота щодо імплементації стандарту ISO 20022 в частині узгодження обов'язкових реквізитів електронного формату повідомлень для переказу коштів та бізнес-моделі кредитового переказу для фінансового ринку України.
- **НБУ:** За останні 5 років Національна платіжна система «український платіжний простір» (далі – НПС "ПРОСТІР") продемонструвала суттєвий ріст основних показників її діяльності.
- Розширення мережі приймання карток НПС "ПРОСТІР": 98% мережі торговельних платіжних терміналів України станом на кінець 2019 року обслуговували картки НПС "ПРОСТІР", у тому числі безконтактні (станом на початок 2015 року цей показник складав лише 9%). Також 87% мережі банкоматів українських банків приймали платіжні картки НПС "ПРОСТІР"; - більше 80% мережі Інтернет налаштовано на приймання до оплати картки НПС

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (11/28)

Проект програми

А.9/2 Розвиток НПС "ПРОСТІР« (2/2)

- "ПРОСТІР", що стало можливим за рахунок підключення найбільших Інтернет-магазинів та сервісів банків-еквайрів НПС "ПРОСТІР".
- Збільшення кількості учасників НПС "ПРОСТІР". Станом на кінець 2019 року 31 банк здійснює емісію та/або еквайринг карток в НПС "ПРОСТІР". При цьому загальна кількість учасників НПС "ПРОСТІР" склала 51 банк та 1 національний оператор поштового зв'язку.
 - Зростання операцій із використанням карток НПС "ПРОСТІР". За підсумками 2019 року обсяг операції за картками НПС "ПРОСТІР" склав 24,3 млрд грн, що в 4 рази більше ніж за даними 2015 року. Кількість таких операцій склала 11,0 млн шт., що в 1,5 рази більше у порівнянні з підсумками 2015 року. Загальна кількість платіжних карток НПС "ПРОСТІР", емітованих банками учасниками системи, у 2019 році зросла до 625,3 тис. шт. (77%– це активні платіжні картки).
 - Впровадження технологій в НПС "ПРОСТІР":- реалізовано емісію та обслуговування платіжних карток НПС "ПРОСТІР" з чипом стандарту EMV, у тому числі і карток з безконтактною технологією; - реалізовано можливість здійснення операцій у мережі Інтернет, у тому числі міжбанківських переказів між картками НПС "ПРОСТІР" та картками міжнародних платіжних систем (P2P перекази); - впроваджено додаткову верифікацію для здійснення безпечних розрахунків у мережі Інтернет; - укладено угоду між НПС "ПРОСТІР" та UnionPay International щодо можливості випуску кобейджингових карток ПРОСТІР-Unionpay; - реалізовано проекти на базі електронних грошей НПС "ПРОСТІР" із телекомунікаційними операторами.
 - **НБУ:** Розроблено пропозиції до проекту Закону про платіжні системи в частині положень, які відносяться до питань оверсайта платіжної інфраструктури. В рамках здійснення поступового переходу на ризик-орієнтований оверсайт, розроблено Методику з управління ризиками в платіжних системах. Запроваджено здійснення логічного аналізу та контролю статистичних даних щодо діяльності карткових платіжних систем. Розроблено та запроваджено нові форми звітності: «Звіт операторів послуг платіжної інфраструктури щодо послуг, наданих платіжним системам та їх учасникам» та «Звіт про перекази, здійснені з використанням систем розрахунків, створених резидентами». Запроваджено тематичне оцінювання платіжних систем: У 2018 р. проведено тематичне оцінювання щодо управління операційним ризиком та безперервністю діяльності внутрішньодержавної платіжної системи «Фінансовий світ»; у 2019 р. проведено тематичне оцінювання щодо управління операційним ризиком та безперервністю діяльності СЕП. Здійснено попереднє комплексне оцінювання Національного депозитарію України (НДУ) на відповідність Принципам для інфраструктур фінансового ринку Банку міжнародних розрахунків.
 - **НБУ, МІНФІН:** Розроблено проект Положення про вимоги до положень та звітів про винагороду членів наглядової ради та правління банку. За результатами обговорення з представниками ринку, яке як очікується має відбутися найближчим часом, проект положення, за необхідності, буде доопрацьовано. Також розроблено методику проведення оцінки рівня ефективності та якості функціонування органів управління банків – Supervisory Review and Evaluation process (SREP), на основі якої з 2018 року здійснено оцінку рівня ефективності функціонування органів управління (виконавчого органу, наглядової ради) більшості банків України. З метою встановлення стандартів корпоративного управління в банках, рішенням Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року № 814-рш були схвалені Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України. Мета документу – підвищення рівня корпоративного управління в банківському секторі України з урахуванням рекомендацій Базельського комітету з питань банківського нагляду щодо корпоративного управління та кращих міжнародних практик.

А.9/3 Інфраструктура платіжного ринку та оверсайт

А.10 Корпоративне управління (1/2)

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (12/28)

Проект програми

А.10 Корпоративне управління (2/2)

- Також варто зазначити, що з метою підвищення рівня корпоративного управління, було започатковано проведення Школи незалежних директорів, заходи якої вже були проведені у грудні 2018 та травні 2019. Створено наглядові ради в державних банках та розроблено план дій для зменшення частки держави у секторі.
- НКЦПФР:** Розроблені та прийняті закони, а саме:
ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» від 07.04.2015 № 289-VIII, яким передбачено введення до вітчизняного законодавства одного з найефективніших інструментів захисту учасниками товариств своїх прав – «похідного позову» та інституту «незалежних директорів» та ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» від 16.11.2017 № 2210-VIII, яким передбачено, зокрема питання щодо діяльності незалежних членів та комітетів наглядових рад акціонерних товариств, у відповідності до вимог актів ЄС.
- Затверджено Концепцію корпоративного управління у професійних учасниках ринків капіталу України (рішення НКЦПФР від 29.03.2018 № 173).
- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про акціонерні товариства» (№ 2493 від 25.11.2019).
- Схвалено Стандарти корпоративного управління в професійних учасниках фондового ринку (рішення НКЦПФР від 30.07.2019 №420).
- Затверджено Вимоги до положення про винагороду та звіту про винагороду членів наглядової ради та виконавчого органу акціонерного товариства (рішення НКЦПФР від 25.09.2019 № 659).

А.11 Захист прав кредиторів (Restart lending) (1/2)

- НБУ:** Для реалізації проекту були розроблені та прийняті наступні закони, а саме:
ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» 2478-VIII від 03.07.2018. Закон врегулював прогалини у законодавстві України, які знижували ефективність діяльності банківського сектору України. Зокрема, непрацюючий формальний інститут поруки, складний та ризиковий механізм визначення змінюваної процентної ставки, недосконалість інструментів позасудового врегулювання, комплекс норм, що несуть ризики виведення застави всупереч обов'язкам за договором кредитування. Прийняття ЗУ забезпечило вирішення проблемних питань, які створювали системні перешкоди для відновлення кредитування національної економіки і продукували додаткові ризики діяльності національних та іноземних інвесторів. За умов захищеності прав кредиторів банки зможуть висувати більш лояльні вимоги до потенційних позичальників.
- ЗУ «Кодекс України з процедур банкрутства» 2597-VIII від 18.10.2018. Відтепер позичальник, який потрапив у скрутне матеріальне становище, може офіційно ініціювати своє банкрутство. Важливо, що стати ініціатором позову про банкрутство згідно кодексу може тільки сам позичальник, а не кредитор. Для подібних випадків у таких країнах, як Сполучені Штати Америки, ФРН, Латвія, Польща та інших, існує спеціальне законодавство, спрямоване на розв'язання тимчасових проблем громадян. Воно забезпечує надання допомоги чесним боржникам шляхом передусім реструктуризації боргів, а в разі неможливості боржником у майбутньому погасити борги – їх списання.
- ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків» 2277-VIII від 06.02.2018. Створення та ведення державного кредитного реєстру центральним банком забезпечує ефективне функціонування системи обміну інформацією, яка є необхідною під час здійснення кредитування. Саме така система потрібна для здійснення ефективного банківського регулювання та нагляду, а також для належної оцінки банками ризиків під час здійснення кредитування та зниження частки проблемних кредитів.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (13/28)

Проект програми

A.11 Захист прав кредиторів (Restart lending) (2/2)

- Відновлення іпотечного кредитування: Триває залучення технічної допомоги від ЄБРР (допомога юридичної компанії Саєнко Харенко в написанні відповідної концепції та ПЗУ). Розроблено та презентовано драфт концепції по секьюритизації фінансових активів.

- ФГВФО:** Внесено зміни до ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» у частині створення консолідованого офісу продажу активів неплатоспроможних банків та запроваджено модель голландського аукціону.

A.12 Інфраструктура управ. проблемними активами

- ФГВФО:** Фондом спільно з НБУ було підготовлено пропозиції щодо змін до законодавства щодо звільнення від оподаткування операцій з продажу кредитного портфелю неплатоспроможного банку. Проект змін не був підтриманий Мінфіном у зв'язку із потенційним зменшенням надходжень до Держбюджету.

A.13 Деривативи, інші ФІ

- НКЦПФР:** Прийнято ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» від 16.11.2017 № 2210-VIII, яким імплементовано акти ЄС в сфері емісії цінних паперів.

- Схвалено Концепцію державного регулювання операцій з криптовалютами.

- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» (№ 2284 від 17.10.2019), яким передбачено законодавче врегулювання функціонування ринку деривативних фінансових інструментів, механізмів остаточності розрахунків та ліквідаційного нетінгу.

- Затверджено Положення про здійснення публічної пропозиції цінних паперів (рішення НКЦПФР від 21.06.2018 № 424).

A.14 Накопичувальне пенсійне забезпечення

- НКЦПФР:** Затверджено Концепцію розбудови другого рівня пенсійної системи України (рішення НКЦПФР від 01.06.2018 № 364).

- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення» (№ 2683 від 27.12.2019).

A.14/1 Регулювання III рівня пенсійної системи

- НКЦПФ:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (№ 9224 від 29.08.2019).

- За сприяння НКЦПФ були прийняті зміни до Податкового кодексу України щодо врегулювання питання внесення пенсійних фондів до Реєстру неприбуткових установ та організацій. Взято участь у розробці та прийнятті ПЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» (реєстр. № 9260 від 05.11.2018). Закон прийнято: № 2628-VIII від 23.11.2018.

- Внесено зміни до Положення про порядок складання, формування та подання адміністратором недержавного пенсійного фонду звітності з недержавного пенсійного забезпечення» (розпорядження НКЦПФ від 11.09.2018 № 1583).

- З метою приведення НПА у відповідність до ЗУ «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги» прийнято розпорядження НКЦПФ від 08.08.2019 № 1512 «Про внесення змін до Положення про порядок складання, формування та подання адміністратором недержавного пенсійного фонду звітності з недержавного пенсійного забезпечення».

- Затверджено Порядок розрахунку та оприлюднення інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (розпорядження НКЦПФ від 10.01.2019 року № 24).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (14/28)

Проект програми

А.15 Стимулювання розвитку інфраструктури фін. сектору

- **НБУ:** Правлінням НБУ 19.09.2019 прийнято Концепцію запровадження нових похідних фінансових інструментів НБУ (деривативів), передбачено підготувати відповідні нормативно-правові і розпорядчі акти в 2020 році. Запроваджено розрахунок та оприлюднення Українського індексу міжбанківських ставок (Ukrainian Index of Interbank Rates – UIIR) з метою надання учасникам ринку об'єктивних індикаторів вартості гривневих ресурсів на міжбанківському ринку України (прийнято постанову Правління НБУ від 03 грудня 2015 року № 860). Рішенням Правління НБУ від 19 липня 2018 року №466-рш внесено зміни до зазначеної постанови, якими удосконалено порядок розрахунку та оприлюднення UIIR.

- Удосконалено підходи до обрахунку офіційного курсу гривні. Наразі офіційний курс гривні обраховується на підставі даних, що отримуються від торгівельно-інформаційних систем, за прозорим алгоритмом без застосування суб'єктивного судження. Також запроваджено щоденну публікацію довідкового курсу гривні до долара США за станом на 12 годину.

- **НКФП:** 04.02.2020 року ВРУ прийняла у першому читанні ПЗУ «Про фінансовий лізинг» (№1111 від 29.08.2019).
- Розроблено постанову КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фін. послуг (крім професійної діяльності на ринку ЦП)», положення якої також регулюють ринок фінансового лізингу (від 07.12.2016 № 913).

- Затверджено Порядок надання звітності фінансовими компаніями, фінансовими установами - юридичними особами публічного права, довірчими товариствами, а також юридичними особами - суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг можливість надавати послуги з фінансового лізингу (розпорядження НКФП від 26.09.2017 № 3840, зі змінами від 18.09.2018 № 1635).

- **НКФП:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності кредитних спілок» (реєстраційний номер 1110 від 29.08.2019).

- Схвалено проект узагальненого висновку до ПЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення переліку кредитних договорів, на які поширюється дія ЗУ «Про споживче кредитування» (реєстраційний номер 1109 від 29.08.2019).

- Затверджено Методичні рекомендації для кредитних спілок щодо проведення оцінки кредитоспроможності позичальників (розпорядження НКФП від 30.03.2017 № 795).

- Внесено зміни до Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до НКФП (розпорядження НКФП від 03.04.2018 № 486, від 27.12.2018 №2289).

- Затверджено Зміни до Професійних вимог до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ (розпорядження НКФП від 06.12.2018 № 2131), розроблено з метою встановлення додаткових вимог до посадових осіб органів управління кредитних спілок.

- **НБУ:** 23 квітня 2019 року Правлінням НБУ затверджено Положення про Експертну раду з питань комунікації з інноваційними компаніями та проектами та Положення про порядок взаємодії Експертної ради з питань комунікації з інноваційними компаніями та проектами. Опрацьовано заявки компаній, поданих згідно з порядком взаємодії Експертної ради з питань комунікації з інноваційними компаніями та проектами.

Разом з цим, опрацьовувалося питання можливості внесення змін до ЗУ «Про Національний банк України» щодо визначення на законодавчому рівні право НБУ створювати «регуляторні пісочниці».

А.15/1 Розвиток фінансового лізингу

А.15/2 Розвиток ринку небанк. кредитування

А.16 Розвиток ринку Fintech

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (15/28)

Проект програми

А.17 Кредитний реєстр НБУ

- **НБУ:** Законопроект 7114д щодо Ведення Кредитного реєстру НБУ прийнято та підписано Президентом України 01.03.2018 року.
- Розроблено та затверджено Положення про Кредитний реєстр НБУ (Постанова Правління НБУ від 04.05.2018 № 50). Визначена архітектура Кредитного реєстру НБУ та порядок захисту інформації. Розроблено програмне забезпечення для ведення Кредитного реєстру НБУ. Підготовлені та затверджені зміни до форми статистичної звітності № 601 для ведення Кредитного реєстру. Успішно завершений тестовий період щодо функціонування Кредитного реєстру НБУ (всі банки надають інформацію). Проведено значний обсяг робіт щодо верифікації інформації по позичальникам від банків.
- **ФГВФО:** Відповідно до Положення про Кредитний реєстр Фонд або уповноважена особа Фонду в разі делегування їй повноважень стосовно банків, щодо яких НБУ прийняв рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію, визначені учасниками цього Кредитного реєстру.
- Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 29.05.2018 № 1485 затверджено перелік інформації, яка подається до Кредитного реєстру НБУ Фондом безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень.

А.18 Розвиток ринку страхових послуг (1/3)

- **НКФП:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ “Про страхування” (реєстр.№ 0964 від 29.08.2019). На сьогодні, в рамках проекту Спліт, розробляється новий ПЗУ «Про страхування».
- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” (реєстр. № 10196 від 29.03.2019). НКФП розроблено новий проект закону, який схвалено розпорядженням від 30.01.2020 № 216.
- Удосконалено відносини у сфері ОСЦПВВНТЗ: Регуляторним актом затверджено максимальний розмір страхової виплати за шкоду, заподіяну майну потерпілих, у разі оформлення документів про дорожньо-транспортну пригоду без участі уповноважених на те працівників Державної автомобільної інспекції МВС України.
- Спільно з МТСБУ запроваджено механізм часткових виплат страхового відшкодування МТСБУ до визнання страховика банкрутом; запроваджено “електронний поліс” в ОСЦПВ (розпорядження НКФП від 31.08.2017; від 21.12.2017 № 4600). З 1 вересня 2019 підвищено розмір страхових сум, а саме за шкоду, заподіяну майну потерпілих 130 000 грн , та 260 000 грн за шкоду, заподіяну життю та здоров’ю потерпілих (розпорядження НКФП від 09.04.2019 № 538).
- Врегульоване питання зменшення кількості випадків порушень прав споживачів страхових послуг шляхом унеможливлення випадків надання страховиком або страховим агентом поліса обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у паперовому вигляді без відповідної реєстрації в ЄЦБД або укладання страховиком договорів страхування після анулювання такому страховику ліцензії на провадження відповідного виду страхування.
- Вдосконалено порядок оприлюднення річної фінансової звітності в частині приведення у відповідність до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з урахуванням змін внесених ЗУ «Про внесення змін до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» в періодичних або неперіодичних виданнях (Внесено зміни до Порядку складання звітних даних страховиків: щодо оприлюднення фінансової звітності розпорядження НКФП 22.03.2018 № 407).
- Подання звітності страховиками здійснюється лише в електронному вигляді з КЕП з використанням веб-інтерфейсу доступу до Комплексної інформаційної системи НКФП (розпорядження НКФП від 04.09.2018 № 1521); щодо

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (16/28)

Проект програми

А.18 Розвиток ринку страхових послуг (2/3)

надання актуарних звітів, що забезпечить визнання страхових зобов'язань у достатньому розмірі, для здійснення майбутніх страхових виплат та/або виплат викупних сум за укладеними договорами страхування, та витрат, пов'язаних з виконанням таких договорів (розпорядження НКФП від 07.09.2017 № 3701).

- Удосконалено положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів страховика та ризиковості операцій страховика” (розпорядження НКФП від 07.06.2018 № 850 та від 03.01.2019 № 1). Уточнено методика щодо врахування актуарної суті зобов'язань страховика у змінах до Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» (розпорядження НКФП від 18.09.2018 № 1638).
- Врегульовано питання коригування фінансового результату до оподаткування страховика на величини змін сум страхових резервів відповідно до Податкового кодексу України (розпорядження НКФП від 04.02.2016 № 295).
- Внесено зміни до Характеристики та ознак видів страхування, яким визначено характеристики та класифікаційні ознаки добровільного страхування цивільно-правової відповідальності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) за шкоду, яку може бути завдано у зв'язку з виконанням його обов'язків, та страхування життя і здоров'я волонтерів на період надання ними волонтерської допомоги тощо (розпорядження НКФП від 01.03.2018 № 291).
- Здійснено перехід на здійснення безпосередніх компенсацій за усіма категоріями працівників, забезпечених державним захистом, прийнято рішення врегулювати питання прийняттям відповідних змін до актів КМУ (постанова КМУ від 18.02.2016 № 87).
- Забезпечено збереження національної системи професійної сертифікації актуаріїв в Україні, яка б відповідала міжнародним стандартам професійної підготовки актуаріїв шляхом внесення змін до Кваліфікаційних вимог до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками (розпорядження НКФП від 19.09.2017 № 3782).
- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ “Про державну підтримку сільськогосподарського страхування” (реєстр.№ 6355-1 від 26.04.2017).
- Врегульоване питання організації страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та впорядкування системи страхування сільськогосподарської продукції. Затверджено документи, визначені частиною щодо статті 21 ЗУ “Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою”, необхідних для страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (страхування майбутнього врожаю: ярих зернових; соняшника; цукрового буряку; кукурудзи на зерно; сої). Кваліфікаційний мінімум для осіб, які здійснюють діяльність з визначення причин настання страхового випадку в сільському господарстві (аварійних комісарів) розміщено на сайті НКФП. Також, розміщений перелік аварійних комісарів.
- Внесено зміни до Порядку і правил проведення ОСЦВ суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру (постанова КМУ від 11.02.2016 № 75).
- Врегульоване питання забезпечення реалізації майнових прав страхувальника за договором страхування життя щодо отримання справедливого розміру викупної суми у разі припинення дії договору страхування життя, а також вдосконалення прозорості умов страхування в частині визначення розміру викупної суми при укладанні договорів страхування (розпорядження НКФП від 01.06.2017 № 2172).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (17/28)

Проект програми

А.18 Розвиток ринку страхових послуг (3/3)

- Значна увага приділялась питанню фінансової стабільності страховиків, у т.ч. при страхуванні цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, посилено забезпечення виконання страховиками своїх зобов'язань та захист прав споживачів послуг у сфері страхування.
- Розроблено ПЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», який спрямовується на забезпечення захисту прав споживачів послуг у сфері страхування, подолання проблемних питань на ринку страхування життя. Проект Закону доопрацьовано та винесено на засідання Комісії 19.12.2019 (передано НБУ).
- Розроблено ПЗУ «Про реалізацію страхових послуг» (схвалено РК від 30.01.2020 № 215) з урахуванням положень Директиви 2016/97/ЄС про реалізацію страхових продуктів з метою визначення порядку регулювання посередницької діяльності (передано НБУ).

А.19 Консолідація та розвиток інфраструктури ринків капіталу

- **НБУ:** 30 вересня 2019 року відбувся запуск нової ІТ-платформи Центрального депозитарію DEPEND Q, який призведе до якісних змін у роботі системи депозитарного обліку українського ринку цінних паперів.
- НДУ опановує технологія розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, яка використовується при проведенні розрахунків за результатами первинних розміщень ОВДП та відбувається за принципом «оплата проти поставки цінних паперів» на підставі повідомлення про необхідність перерахування коштів (&P).
- **НКЦПФР:** Прийнято ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій» від 15.05.2018 № 2418-VIII.
- Затверджено План заходів щодо імплементації трансакційної звітності та репозиторію правочинів в Україні (рішення НКЦПФР від 02.10.2018 № 673).
- Затверджено Концепцію реформи інфраструктури ринків капіталу в Україні (рішення НКЦПФР від 26.10.2018 № 740).
- Розпочато роботу над ПЗУ "Про депозитарну систему України" (нова редакція).
- Внесено зміни до деяких нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку з питань провадження депозитарної діяльності» (рішення НКЦПФР від 09.10.2018 №700).
- Внесено зміни до Положення про порядок звітування депозитарними установами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (рішення НКЦПФР від 13.12.2018 № 867).
- Встановлено Вимоги до договору про надання послуг з обслуговування рахунку в цінних паперах номінального утримувача (рішення НКЦПФР від 13.12.2018 № 866).
- Внесено зміни до Положення про провадження депозитарної діяльності (щодо сприяння залученню інвестицій) (рішення НКЦПФР від 28.12.2018 № 928).
- Внесено зміни до деяких нормативних актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо взаємодії з номінальним утримувачем» (рішення НКЦПФР від 05.02.2019 № 46).
- В рамках проекту ЄС FINREG «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим ринком» підготовлено Аналіз ринку інвестиційних фондів та правового регулювання діяльності компаній з управління активами в Україні та розпочато розробку законопроекту про інвестиційні фонди.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (18/28)

Проект програми

A.20 Рейтингові агенства

- **НКЦПФР:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про рейтингування» (№ 8007 від 06.02.2018) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо рейтингування» (№ 8006 від 06.02.2018). 29.08.2019 законопроекти знято з розгляду та відкликано.

A.21 Гармонізація систем оподаткування інструментів фін. сектору

- **НКЦПФР:** Розроблено проект Концепції змін до податкового законодавства щодо гармонізації оподаткування інструментів фінансового сектору.
- Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення» (№ 2763 від 16.01.2020).

A.22 Підвищити продуктивність банківської системи

- **НБУ:** У 2016 році компанією McKinsey&Company підготовлено звіт «Підвищення продуктивності в Україні: банківський сектор як модель економічного розвитку». Основні рекомендації стосуються:
- Стимулювання розповсюдження цифрових технологій, що дозволяють значно знизити вартість обслуговування й операційні ризики. Серед можливих реформ у цьому напрямку можна назвати скасування вимоги щодо наявності фізичного підпису, впровадження цифрової ідентифікації, електронного архівування та електронної звітності.
- Оптимізації процесів у банківських відділеннях, зокрема скоротити обсяг паперової роботи, усунути зайві ланки у ланцюжку прийняття рішень та підписання документів, розширити спектр послуг, що надаються через Інтернет - та мобільний банк, а також перевести базові транзакції у канали із нижчими витратами. Крім того, необхідна подальша централізація бек-офісних функцій, які зараз розподілені по мережі відділень.
- Скорочення частки операцій з готівкою та збільшення обсягу електронних платежів. Цей захід повинен супроводжуватися, по-перше, впровадженням сучасних технологічних рішень, які дозволять користувачам перераховувати грошові кошти організаціям та фізичним особам у режимі реального часу через мобільні додатки, а по-друге, розширенням інфраструктури платежів по картках у відповідності до світових тенденцій.
- Створення єдиної інфраструктури обслуговування фінансових організацій, щоб реалізувати ефект масштабу, підвищити продуктивність та стимулювати автоматизацію. Консолідація відчутно вплине на невеликих гравців і буде сприяти підвищенню динамічності та надійності банківського сектору.

A.23 Механізми раннього втручання

- **ФГВФО:** Удосконалено механізм взаємодії між ФГВФО та НБУ у рамках двостороннього Договору про співпрацю та координацію діяльності шляхом розширення переліку інформації, якою обмінюються НБУ та ФГВФО щодо банків, які мають проблеми у своїй діяльності.
- Розроблено удосконалений механізм виведення банків з ринку у тому числі за участі держави.
- Строки початку виплати гарантованого відшкодування зменшено з 4-х місяців після визнання банку до неплатоспроможних до 1 місяця. Створено автоматизовану систему виплат через банки-агенти.
- Внесено зміни до ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» щодо поширення гарантії ФГВФО на вклади фізичних осіб-підприємців.
- ФГВФО вживає заходів щодо відновлення фінансової стійкості ФГВФО у тому числі шляхом залучення до співробітництва ЄБРР з питань реструктуризації заборгованості ФГВФО.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (19/28)

Проект програми

В.1 Незалежність регуляторів

- **НКЦПФР:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів від зловживань на ринках капіталу» (№ 6303-д від 04.07.2017), яким передбачено, зокрема посилення інституційної та фінансової спроможності НКЦПФР у відповідності до найкращих світових стандартів, зокрема принципів Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO). 29.08.2019 законопроект знято з розгляду та відкликано.
- **ФГВФО:** Станом на 1 вересня 2019 року Фонд повністю розрахувався за кредитами НБУ – погасив 20,15 млрд грн кредитів та заплатив 5,5 млрд грн відсотків за ними. Крім того, було достроково погашено векселів Фонду (кредит від Мінфіну) на суму 10,12 млрд грн та сплачено відсотків за ними у сумі 5,5 млрд грн. Проте, залишок заборгованості Фонду залишається дуже великим та призводить до потенційної неплатоспроможності Фонду у майбутньому.
- З метою уникнення потенційної неплатоспроможності, Фонд використовує усі можливі майданчики та важелі. В 2018-2019 роках питання реструктуризації розглядалося на Раді з фінансової стабільності, на зустрічах з представниками Світового Банку та Міжнародного Валютного Фонду. На усіх рівнях було отримано розуміння цієї проблеми та готовність підтримати Фонд у цьому прагненні.
- За фінансової підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку було проведено конкурс із залучення консультанта, який сприятиме імплементації оптимального сценарію реструктуризації боргів Фонду. В результаті конкурсу було обрано консорціум міжнародних та вітчизняних експертів, які вже розпочали свою роботу. Таким чином, Фонд сподівається, що в 2020 році реструктуризація боргів Фонду буде затверджена на законодавчому рівні.

В.2 Посилити інституційний контроль роботи регуляторів

- **НБУ:** Для реалізації проекту були внесені зміни у ЗУ «Про Національний банк України», а саме:
- Рада НБУ здійснює нагляд за системою внутрішнього контролю НБУ; Створено Аудиторський комітет з метою оцінки надійності та результативності системи внутрішнього контролю в НБУ, повноти та достовірності річної фінансової звітності НБУ;
- Зовнішній аудит: Аудит річної фінансової звітності НБУ, складеної за міжнародними стандартами фінансової звітності, проводиться не рідше одного разу на рік аудиторською фірмою, яка має досвід проведення аудиту центральних банків. Аудит річної фінансової звітності НБУ проводиться за міжнародними стандартами аудиту.
- Внутрішній аудит: НБУ утворив підрозділ внутрішнього аудиту, який здійснює оцінювання ефективності процесів управління ризиками, внутрішнього контролю та виконання управлінських функцій, що забезпечуються структурними підрозділами НБУ, у відповідності з міжнародними стандартами професійної практики внутрішнього аудиту.
- Підрозділ внутрішнього аудиту діє на підставі положення, що затверджується Радою НБУ. Внутрішній аудит у структурних підрозділах НБУ здійснюється згідно з порядком та річним планом, що затверджуються Радою НБУ за поданням Аудиторського комітету. Підрозділ внутрішнього аудиту діє незалежно при проведенні внутрішнього аудиту у структурних підрозділах НБУ. Підрозділ внутрішнього аудиту регулярно інформує Раду НБУ, Голову НБУ та Правління НБУ про результати проведення внутрішнього аудиту у структурних підрозділах НБУ.

В.3 Підвищення ефективності впливу регуляторів

- **НБУ:** Реалізація проекту передбачає внесення НБУ змін до своїх НПА з метою їх приведення у відповідність до вимог ЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг" (далі – Закон), який був прийнятий ВРУ 12 вересня 2019 року. Закон набрав чинності 19 жовтня 2019 року та вводиться в дію з 01 липня 2020 року (крім пунктів, визначених у пункті 1 його Прикінцевих положень).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (20/28)

Проект програми

В.4 Провести трансформацію регуляторів

- **НБУ:** Трансформаційна реформа НБУ у 2015 році перебувала в активній фазі. Завершено підготовчий етап «Організаційна трансформація» – діє нова організаційна структура, майже вдвічі скорочено кількість управлінських рівнів, оптимізовано чисельність та оновлено професійний склад персоналу. Розпочато виконання завдань наступного етапу реформи «Реінжиніринг процесів» – якісних змін зазнали понад 40 ключових регуляторних та супроводжувальних процесів банку. Крім цього, у 2016 році вдалось: запровадити культуру процесного управління, яка постійно розвивається; розробити та імплементувати міжнародні практики управління та моделювання процесів; визначити критичні процеси для мінімізації ризиків; визначити агентів змін у підрозділах (співробітник, який впливає на процес або є учасником процесу); розробити та затвердити дерево процесів НБУ, що має трирівневу структуру та власників процесів; створити централізовані бази даних, що містять посадові інструкції та регламентуючі діяльність положення про підрозділи центрального банку; провести інвентаризацію нормативно-правових та розпорядчих актів НБУ, створити електронну бібліотеку документів; змоделювати портфель процесів НБУ (123 процеси) та створено Репозитарій процесів; здійснити оптимізацію за ключовими процесами.

В.4 Провести трансформацію регуляторів

- **НКЦПФР:** Впроваджено перехідну функціонально операційну модель НКЦПФР (наказ Голови НКЦПФР від 28.02.2018 № 29) та нову секторальну модель роботи Комітетів НКЦПФР (наказ Голови НКЦПФР від 27.07.2018 № 124).

В.4/1 Стратегія БМД

- **НБУ:** у 2017 р. Правління НБУ затвердило Стратегію роботи Банкотно-монетного двору на 2017 – 2020 роки. Основні напрями реалізації Стратегії:
 - фінансовий – забезпечення позитивного фінансового результату та мінімізація витрат;
 - виробничий – ефективне використання потужностей Банкотно-монетного двору;
 - технологічний – здійснення інвестицій в обладнання, інфраструктуру та виробництво для забезпечення конкурентної спроможності;
 - трудовий – збільшення завантаженості персоналу та оптимізація його чисельності відповідно до обсягів виробництва.

В.4/2 Перерозподіл функцій регуляторів (SPLIT) (1/2)

- **НБУ:** У жовтні минулого року набрав чинності ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» від 12.09.2019 № 79-ІХ (надалі - Закон). Він передбачає ліквідацію Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі - НКФП) та поділ ринків, які нею регулювалися, між НБУ та НКЦПФР. Перехідний період, упродовж якого відбуватиметься передача функцій від НКФП до НБУ та НКЦПФР, триватиме до 01 липня 2020 року. У цей період НБУ разом з НКФП вибудують необхідні процеси і алгоритми перейняття функцій і паралельно, разом із залученням широкого кола експертів та учасників ринку небанківських фінансових послуг, будуть працювати над вдосконаленням законодавства і регуляцій.
- В рамках проекту спліт в НБУ ведеться організаційна робота по передачі функціоналу до НБУ від НКФП. Так, 27.11.2019 затверджено на КУЗ оновлений статут проекту спліт, оновлений склад проектної команди, створено керуючий комітет проекту спліт (далі - ККП), актуалізовано план заходів по передаванню справ/функцій від НКФП до НБУ та першочергові завдання робочої групи Спліт в рамках прийнятого Закону.
- На початку грудня Правлінням НБУ затверджено зміни до організаційної структури НБУ з урахуванням проекту спліт та необхідну додаткову чисельність персоналу. Проведено робочі зустрічі керівництва НБУ з зовнішніми

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (21/28)

Проект програми

В.4/2 Перерозподіл функцій регуляторів (SPLIT) (2/2)

стейкхолдерами - асоціаціями представниками учасників ринків НФУ у розрізі сегментів: страхування, кредитні спілки, лізингові та факторингові компанії, фінансові компанії, БКІ, ломбарди щодо майбутніх змін в регулюванні та нагляді за НФУ, підходів до сегментації ринку, ліцензування, пруденційного нагляду, звітності, перевірок, корпоративного управління та захисту прав споживачів.

- Зараз ведеться розробка нового регулювання для НФУ: проектів Білих книг у розрізі сегменті НФУ, розробка законопроектів про фінансові послуги та секторальних законопроектів про страхування, про кредитні спілки, лізинг із детальними пропозиціями регулювання окремих сегментів небанківського фінансового ринку, які також будуть проходити широке публічне обговорення серед представників фінансових установ, експертів та інших зацікавлених осіб.
- Створено комунікаційну сторінку проекту спліт на сайті НБУ. Крім цього, 07.02.2020 було підписано Меморандум про взаємодію і співпрацю між НБУ та НКЦПФР для забезпечення реалізації положень закону про "спліт" у частині передавання функцій державного регулювання та нагляду за небанківськими фінансовими установами.
- **НКЦПФР:** З метою забезпечення реалізації закону про «спліт» у частині передавання функцій державного регулювання та нагляду за НФУ створено Робочу групу (наказ Голови НКЦПФР від 15.11.2019 № 185) та 10.02.2020 підписано Меморандум про взаємодію і співпрацю між НКЦПФР та НКЦПФР.
- **НКЦПФР:** З метою забезпечення реалізації закону про «спліт» у частині передавання функцій державного регулювання та нагляду за НФУ створено Робочу групу (наказ Голови НКЦПФР від 15.11.2019 № 185) та 10.02.2020 підписано Меморандум про взаємодію і співпрацю між НКЦПФР та НКЦПФР.

В.6 Внутрішній контроль

- **НБУ:** Функціонально-рольові моделі цільових процесів сформовані та погоджені з учасниками процесів. Регламенти взаємодії з описанням функціонально-рольових моделей мікрорівневих процесів сформовані. Забезпечено оптимальну фіксацію контролю повноважень та підтвердження проведення операцій у наскрізних процесах шляхом погодження нової організаційної структури, що відповідає розмежуванню у виконанні функцій. Розмежовано функції фронт- та мідл-офісу.

В.7 Комунікація регуляторів зі споживачами та учасниками (1/2)

- **НБУ:** Новий сайт НБУ - розроблено та введено в експлуатацію. Деякі задачі проекту готуються до переходу в операційну діяльність.
Ребрендинг НБУ - новий бренд-бук НБУ - розроблено та впроваджено Єдину систему графічних і візуальних елементів Національного банку України Рішенням Правління № 861-рш 19 грудня 2018 року.
Повне впровадження системи ребрендингу на всіх носіях - розроблено та впроваджено Єдину систему графічних і візуальних елементів Національного банку України Рішенням Правління № 861-рш 19 грудня 2018 року. Всі заходи проекту виконані.
- **ФГВФО:** Створено окремий підрозділ, основною метою якого є забезпечення громадян інформацією про отримання гарантованих сум відшкодування від Фонду, а також консультування з інших питань діяльності неплатоспроможних банків, зокрема, погашення кредитної заборгованості, погашення кредиторських вимог, роз'яснення порядку участі у відкритих торгах. Інформація може бути отримана шляхом: телефоном на «гарячу лінію», особисто, письмово, електронною поштою, через сторінки Фонду у соціальних мережах.
- Фондом ініційоване створення Ради громадського моніторингу, члени якої мають можливість обговорювати нагальні питання з керівництвом Фонду, отримувати додаткові пояснення та надавати пропозиції щодо покращення роботи Фонду в цілому. Продовжується співпраця з іншими регуляторами над розробкою спільних

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (22/28)

Проект програми

В.7 Комунікація регуляторів зі споживачами та учасниками (2/2)

стратегічних документів, проектів законодавчих та нормативних актів. Крім того, на регулярній основі проводилися прес-конференції/круглі столи/прес-брифінги, у тому числі спільні заходи разом із НБУ (приклад – прес-брифінг про створення системи Прозорро.Продажі) тощо.

- Запроваджено регулярне поширення прес-релізів для ЗМІ та надання інтерв'ю, коментарів і роз'яснень щодо системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення банків з ринку. Створено Інформаційно-консультаційний центр та «Гаряча лінія» ФГВФО для надання консультацій вкладникам. На сайті ФГВФО створено спеціальні розділи для вкладників, кредиторів та позичальників неплатоспроможних банків, де простою мовою надається інформація і відповіді на поширені питання. Створено сторінка в соціальній мережі Фейсбук для поширення актуальної інформації про діяльність ФГВФО, у тому числі відео, інфографіки, опитувань (на кінець 2019 року сторінка налічувала 5500 підписників, на 17.02.20 – 13600).
- На сайті кожного із банків-учасників ФГВФО створено розділ про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб. Для кращого інформування вкладників та зменшення паніки на ринку фінансових послуг після визнання неплатоспроможними великих банків було підготовлено і проведено низку ранкових ефірів у форматі «гість в студії» за участі керівників Фонду на загальнонаціональному телеканалі. Також протягом року на безоплатній основі було проведено серію спеціальних ефірів про особливості функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб на радіо «Голос столиці».

В.8 Зловживання у фін. секторі

- **НКЦПФР:** Внесено на розгляд ВРУ ПЗУ ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів від зловживань на ринках капіталу» (№ 6303-д від 04.07.2017), яким передбачено, зокрема врегулювання питання щодо протидії зловживанням на фондовому ринку, удосконалення системи нагляду та контролю за діяльністю її учасників. 29.08.2019 законопроект знято з розгляду та відкликано.
- Схвалено Концепцію трансформації системи правозастосування в НКЦПФР (рішення НКЦПФР від 13.11.2018 № 799).
- З метою реалізації Концепції, наказом Голови НКЦПФР від 17.12.2018 № 232 запроваджено перехідну модель правозастосування.
- **ФГВФО:** Відповідно до ст.55 ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та в рамках Договору про співпрацю та координацію діяльності забезпечувалось регулярне надання інформації НБУ щодо всіх виявлених ризикових операцій банків.
- Для забезпечення можливості притягнення до відповідальності навіть після ліквідації банку, були підготовлені та 15.11.2016 року внесенні відповідні зміни до статті 52 ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Розроблено ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань функціонування банківської системи» (реєстраційний номер 2571), змінами до якого передбачене право ФГВФО забезпечити проведення дослідження фінансово-господарської діяльності неплатоспроможного банку з метою визначення розміру завданої такому банку шкоди (збитку) від дій пов'язаних з таким банком осіб та інших осіб, дії або бездіяльність яких призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди та/або якими прямо або опосередковано отримано майнову вигоду. Станом на листопад 2019 року Фондом пред'явлено вимоги та позови до 597 пов'язаних осіб 34 неплатоспроможних банків на загальну суму більше 87,9 млрд. грн., розгляд яких триває.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (23/28)

Проект програми

В.9 Ефективність роботи регуляторів та ФГВФО з проблемними учасниками

- **ФГВФО:** Розроблено та впроваджено: методику оцінки банку ФГВФО; систему оцінки ризиків банків для розрахунку диференційованих зборів; зміни до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду в частині удосконалення ймовірних моделей оцінки фінансової стійкості ФГВФО.
- Створено консолідований офіс продажу активів неплатоспроможних банків та впроваджено голландську модель аукціону. Створено комітет з управління активами для колегіального прийняття рішення.
- Впроваджено механізм проведення реструктуризації кредитної заборгованості.
- Розроблено посібник з управління активами, що увібрав у себе узагальнення практичного вирішення проблемних питань, що виникають в процесі виведення банків з ринку.
- Удосконалено механізм щодо управління активами враховано у ПЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань функціонування банківської системи» (реєстраційний номер 2571).
- Розроблено систему автоматизації процесу продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, на базі CRM Бітрікс та Єдиного Кабінету, що дозволило пришвидшити процес опрацювання та виконання рішень виконавчої дирекції щодо затвердження умов реалізації активів (майна) та уникати технічних помилок при публікації працівниками банків оголошень щодо продажу активів (майна) у електронній торговій системі Prozorro.Продаж».
- Вдосконалено роботу та забезпечено належне функціонування механізму виставлення на продаж активів (майна), щодо яких є попит потенційних покупців (за наявності відповідних листів про зацікавленість у придбанні відповідних активів (майна)).
- Крім того, у 2018 році розпочато продаж активів банків через іноземні торговельні майданчики, зокрема, успішно відбулись торги через компанії DebtX (США) та First Financial Network (США) у межах спільного пілотного проекту НБУ и Фонду.

В.10 Координація між регуляторами фін. сектору

- **НБУ:** Указом Президента України від 24 березня 2015 року №170/2015 створено міжвідомчу Раду з фінансової стабільності високого рівня за участю керівників ключових регуляторів фінансового ринку. Ця Рада є дискусійним форумом для обміну інформацією, своєчасного виявлення системних ризиків та координації дій регуляторів з їх нейтралізації. Відповідальність за підтримку фінансової стабільності НБУ поділяє з Мінфіном, НКЦПФР, НКФП та ФГВФО. На регулярних засіданнях члени Ради обмінюються баченням системних ризиків та загроз для вітчизняної фінансової системи (до «типових» системних ризиків, які розглядають Рада та подібні їй органи за кордоном, можна віднести шоки на міжнародних фінансових ринках та фінансовий стан системно важливих банків).
- У результаті колективного обговорення виникає ефект синергії позицій. Це сприяє «грі на упередження» - вчасному виявленню майбутніх джерел кризових ситуацій та скоординованому вжиттю необхідних заходів. Рада збирається принаймні раз на квартал та оприлюднює прес-релізи за результатами своїх засідань. За станом на кінець 2019 року Рада провела 20 засідань, у т. ч. 2 позачергових, та оприлюднила чотири річних звіти про свою діяльність. За її участі створено та забезпечено діяльність чотирьох комітетів (робочих груп), зокрема у 2018 році Комітет з питань з врегулювання непрацюючих кредитів державних банків та Комітет з фінансового розвитку у 2019 році.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (24/28)

Проект програми

В.11 Координація СРО та регуляторів

- **НКЦПФР:** На фондовому ринку зареєстровано такі СРО: Професійна асоціація учасників ринків капіталу та деривативів, Українська асоціація інвестиційного бізнесу та Асоціація «Українські фондові торговці».
- Представники СРО залучаються до роботи Комітетів НКЦПФР та робочих груп.

В.13 Використання новітніх ІТ-технологій

- **НКЦПФР:** З метою застосування новітніх мобільних технологій та розширення можливостей впровадження інновацій при наданні фінансових послуг професійними учасниками фондового ринку прийнято комплекс змін до нормативно-правових актів з питань провадження депозитарної діяльності, діяльності з торгівлі цінними паперами (рішення НКЦПФР від 13.06.2019 № 327, від 14.05.2019 № 250, від 14.05.2019 № 249 та від 28.12.2018 № 928).
- Внесено зміни до Програмних продуктів, які використовуються на фондовому ринку, та програмного забезпечення автоматизованих, інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем, призначених для здійснення професійної діяльності на фондовому ринку, депозитарної діяльності Центральної депозитарію цінних паперів (рішення НКЦПФР від 09.10.2018 №708).

- **НБУ:** Цільове значення 100% використання СЕД АСКОД структурними підрозділами НБУ досягнуто. Станом на 31.12.2018 року до СЕД АСКОД (модуль АСКОД ВЕБ) підключено 3 230 користувачів (працівники структурних підрозділів які зареєстровані у мережі НБУ та мають робочі станції). Засобами СЕД АСКОД забезпечується створення, опрацювання (погодження/перевірка/ підписання), реєстрація, розгляд та виконання документів. Працівниками структурних підрозділів НБУ оформлюється та підписується кваліфікованим електронним підписом 80% внутрішніх документів (крім документів ІзОД), 49% розпорядчих актів. Розроблено до використання 38 електронних шаблони документів. В електронній формі оформлюється 26 видів документів, 3 них: 15 розпорядчих актів (9 по центральному апарату, 6 по відокремленому підрозділу), 7 внутрішніх документів, 7 первинних (фінансових) документів.

- Зменшено частку паперового документообігу: Цільове значення 20% документообігу. За внутрішнім документообігом цільове значення досягнене. За зовнішнім документообігом досягнуто значення 35%. Станом на 31.12.2018 року частка документів в електронній формі у загальному документообігу складає 51%. При цьому частка внутрішніх документів у паперовій формі зменшено до 20%, частка нормативних та розпорядчих актів у паперовій формі зменшено до 51% (документи постійного строку зберігання). Рівень вхідних та вихідних документів в електронній формі складає у середньому 35%; Обмін документами в електронній формі з банківською системою здійснюється у повному обсязі.

В.13/1 Електронний документообіг

- **НБУ:** Виконання заходів в рамках проекту «Електронний документообіг» закрито 30.01.2019 року:
- Забезпечено впровадження, функціонування та використання всіма структурними підрозділами та відокремленим підрозділом НБУ системи електронного документообігу АСКОД (далі- СЕД АСКОД) та перехід на внутрішній безпаперовий документообіг.
- Автоматизовано процеси діловодства засобами СЕД АСКОД, відповідно до затверджених у НБУ нормативних та розпорядчих актів з питань організації документування управлінської інформації.
- Реалізовано можливість використання засобів СЕД АСКОД у внутрішніх процесах НБУ в частині документування інформації, колективного опрацювання проектів документів та виконання документів/завдань.
- Забезпечено інтеграцію з електронними каналами зв'язку (СЕВ ОБВ, Електронна пошта НБУ (FossDocMail)) при взаємодії з зовнішніми адресатами в частині обміну документів в електронній формі та інтеграцію із системою «Бібліотека документів».

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (25/28)

Проект програми

V.13/2 Система Bank ID

- **НБУ:** Національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних осіб (далі – Система BankID НБУ) з 1 грудня 2016 року введено в промислову експлуатацію. Станом на 17 січня 2020 року учасниками системи є 11 банків України, які підключені до системи в якості абонентів-ідентифікаторів, та 16 установ, які підключені до системи в якості абонентів – надавачів послуг. Розроблено положення про Систему BankID НБУ, затверджене постановою Правління НБУ від 30.08.2016 № 378 (у редакції постанови Правління НБУ 03.10.2018 № 105).
- Визначено можливість дистанційного відкриття банківських рахунків фізичними особами за допомогою Системи BankID НБУ.
- Розроблено програмний модуль “Статистика показників роботи Системи BankID НБУ”.
- Рішенням Правління НБУ від 26 вересня 2019 року № 724-рш затверджено положення про Раду Систему BankID НБУ.

V.13/3 Створення Центру оброблення та зберігання даних

- **НБУ:** Для сприяння використанню новітніх ІТ-технологій учасниками фінансового сектору та забезпечення надійності функціонування ІТ-інфраструктури НБУ виконані окремі заходи проекту Будівництва основного ЦОД НБУ в частині побудови ІТ-інфраструктури (модернізація мереж та систем збереження даних) з розміщенням нового обладнання в існуючих серверних приміщеннях НБУ з можливістю подальшого перенесення цього обладнання до нового основного ЦОД НБУ.

V.13/4 Електронний архів НБУ

- **НБУ:** Виконано обстеження процесів забезпечення доархівного та архівного зберігання документів. Затверджено регламент процесу систематизації, доархівного та архівного зберігання документів (справ) (наказ № 176-но від 03.04.2019 року).
- Придбано обладнання для діджиталізації архівних документів центрального апарату НБУ постійного строку зберігання (усього 27 332 справи). Крім цього, проведено ряд робочих зустрічей з представниками Секретаріату КМУ, Мінюсту, Державної архівної служби України з питань ефективного впровадження електронного документообігу та оптимізації витрат на зберігання документів у паперовій формі та запропоновано рішення для зменшення витрат на зберігання документів у паперовій формі, а саме діджиталізація/оцифрування документів, та визначені законодавчі та нормативно-правові акти України які потрібно переглянути для реалізації запропонованого рішення.

C.1 Фінансова обізнаність населення (1/2)

- **НБУ:** Розроблено проект Національної стратегії підвищення рівня фінансової грамотності (далі – Національна стратегія) та публічно презентував його громадськості 12 червня 2019 року під час другого Форуму Finclusion.UA. Даний документ містить дорожню карту реалізації Національної стратегії, перелік пріоритетів, напрямів концентрації зусиль та очікуваних результатів. Проєктом Національної стратегії передбачено, що заходами з фінансової грамотності будуть охоплені різні цільові аудиторії: від дітей та молоді до людей старшого віку. Також, проведено низку всеукраїнських заходів, направлених на підвищення фінансової грамотності громадян, зокрема: інформаційні дні НБУ в регіонах «Економічний експрес» (понад 5000 учасників за рік); Всесвітній тиждень грошей (понад 30 000 учасників; у 2019 році Україна увійшла в ТОП-10 найактивніших учасників Всесвітнього тижня грошей); Всесвітній день заощаджень (понад 2000 учасників). Активна робота із молоддю ведеться на базі Музею грошей НБУ (понад 8000 відвідувачів щороку). У 2019 році започатковано студентське змагання «Монетарна політика: виклик НБУ університетам» (NBU University Challenge), метою проведення якого є ознайомити молодь з роботою центрального банку.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (26/28)

Проект програми

С.1 Фінансова обізнаність населення (2/2)

- Протягом звітнього періоду були внесені зміни в законодавство. Так, у 2019 році НБУ отримав мандат на підвищення фінансової грамотності населення (Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав споживачів фінансових послуг” № 122-IX від 20.09.2019 р.). Крім цього, було проведено два дослідження рівня фінансової грамотності та фінансової інклюзії населення України – у 2017 році та у 2018 році. Останнє дослідження – вперше за методикою ОЕСР, що дозволило порівняти показник України з 30 іншими країнами світу.
- **ФГВФО:** У кінці 2018 р. у Фонді було проведено робочу зустріч з представниками НБУ, Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та міжнародним експертом з розробки національних стратегій Робертом Дрейком, з метою здійснення експертизи напрацювань Фонду щодо підвищення рівня фінансової грамотності та обговорення можливостей співпраці в напрямі підвищення рівня фінансової грамотності населення України.
- У цей же період представники Фонду взяли участь у воркшопі-брейнстормі з написання Стратегії з фінансової грамотності, який проводився Національним банком, за участю представників фінансового ринку, де подали свої пропозиції щодо стратегічних засад з підвищення фінансової грамотності та плану дій з визначенням інструментів та каналів підвищення рівня фінансової грамотності для різних цільових аудиторій. Крім того, Фондом самостійно проводиться постійна робота з підвищення рівня фінансової грамотності різних цільових аудиторій.
- Так, станом на початок 2020 року інформаційно-освітні заходи проводяться для школярів, студентів ВНЗ, працівників бюджетних установ, осіб, що перебувають на обліку в центрах зайнятості, підприємців, пенсіонерів та слухачів Університетів Третього Віку. У грудні 2019 року Фонд разом з партнерами ініціював запуск Національного проекту з фінансової грамотності, що триватиме три роки. В рамках цього проекту у грудні 2019 – травні 2020 рр. буде проведено 20 тренінгів на базі обласних інститутів підвищення кваліфікації вчителів. Серед онлайн-каналів взаємодії з цільовою аудиторією є сайт Фонду та сторінки з фінансової грамотності у мережі фейсбук. Також був проведений цикл радіоефірів на теми з фінансової грамотності на Радіо «Голос Столиці».
- З 2015 року раз на два роки проводиться загальнонаціональне репрезентативне опитування з метою визначити рівень поінформованості та знань українських споживачів фінансових послуг про систему гарантування вкладів України, а також їхню потребу в одержанні інформації. Результати проведених досліджень використовуються при проведенні інформаційно-освітніх заходів (тренінгів, Днів Відкритих Дверей, і т.п.), а також при плануванні кампаній з інформування громадськості.

С.2 Стандарти розкриття інформації

- **НКЦПФР:** Прийнято ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» від 16.11.2017 №2210-VIII, яким імплементовано Європейські норми щодо розкриття інформації. Крім того розроблено НПА НКЦПФР щодо удосконалення системи розкриття інформації на ринку цінних паперів, а саме:
- Внесено зміни до Положення щодо порядку взаємодії осіб, що зобов'язані розкривати інформацію на фондовому ринку, з особою, уповноваженою НКЦПФР на розміщення інформації в загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР про ринок цінних паперів (рішення НКЦПФР від 20.03.2018 № 163);
- Внесено зміни до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів (рішення НКЦПФР від 19.04.2018 № 243 та від 04.12.2018 № 854);
- Затверджено Порядок оприлюднення повідомлення емітентами цінних паперів про те, що вони вважаються такими, що здійснювали публічну пропозицію цінних паперів (рішення НКЦПФР від 13.02.2018 № 75).

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (27/28)

Проект програми

С.3 Реалізація прав інвесторів

- **НКЦПФР:** Прийнято 3У Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів від 07.04.2015 № 289-VIII, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» від 23.03.2017 № 1983-VIII та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів» від 23.03.2017 №1984-VIII.
- Затверджено вимоги до повідомлення про намір скористатися правами, передбаченими статтею 65² Закону України «Про акціонерні товариства» (рішення НКЦПФР від 15.05.2018 №322).
- Затверджено вимоги до Інформації, що міститься в повідомленні про набуття права власності на домінуючий контрольний пакет акцій та публічній безвідкличній вимозі (рішення НКЦПФР від 05.09.2017 № 662).

С.4 Система захисту прав споживачів фін. послуг та інвесторів (1/2)

- **НБУ:** У 2019 році НБУ отримав повноваження на здійснення функції захисту прав споживачів фінансових послуг. У травні 2019 року був створений відповідний підрозділ Управління захисту прав споживачів фінансових послуг. ВРУ ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав споживачів фінансових послуг» від 20.09.2019 №122-IX (далі – Закон №122-IX), тим самим давши початок новому етапу у розвитку фінансової системи в Україні.

Закон №122-IX врегулює найважливіші питання у стосунках споживачів та фінансових установ і усуває прогалини та неузгодженості у системі нормативно-правового забезпечення захисту прав споживачів, та передбачає, зокрема:

- розширення повноважень державних органів щодо захисту прав споживачів фінансових послуг та утвердження основоположних принципів захисту прав споживачів;
- надання регуляторам ринків чіткого переліку повноважень із захисту прав споживачів фінансових послуг, в частині регулювання питань прозорості та відповідальної ділової поведінки гравців фінансового ринку;
- запровадження відповідальності фінансових установ за порушення прав споживачів фінансових послуг.
- З моменту створення, Управлінням було опрацьовано більше 3600 звернень. Левова частка з них стосувалась відносин споживачів з банками – 65%, а також надання послуг небанківськими фінансовими установами – 9%, звернення які порушували питання щодо ліквідованих та тих, що перебувають в стані ліквідації банків склали майже 5%. З 02 червня 2020 року НБУ розпочне перевіряти виконання норми про надання банками вичерпної інформації про послуги на офіційному WEB-сайті в єдиному уніфікованому форматі. Насамперед перевірятимуть чи вказують банки повну вартість послуг, зокрема комісії третім особам та платежі за додаткові послуги (наприклад, страхової компанії, державного реєстратора, нотаріуса, оцінювача), періодичність погашення кредиту, умови дострокового повернення, можливі штрафи у випадку невиконання клієнтом зобов'язань тощо.
- Починаючи з 02 червня 2020 року на офіційних WEB-сайтах банків мають з'явитися калькулятори для розрахунку витрат або доходів від послуг, а інформація вказана в рекламі повинна буде містити істотні характеристики банківської послуги, зокрема інформацію про повну вартість, умови отримання послуги, ризику тощо. Також упродовж 2020 року НБУ планує ухвалити вимоги до договорів які укладаються між банками та споживачами для надання обом сторонам договору рівних прав за ними, та приведення цих договорів до зрозумілих для споживачів форм та обсягів. Разом з вимогами до договорів планується ухвалити вимоги для уникнення нечесних практик зі сторони банків, які стосуються введення споживачів в оману та протиправне нав'язування продуктів та послуг. Крім цього після 1 липня 2020 року, коли НБУ набуде повноважень як регулятор небанківського фінансового ринку, планується поширення вимог до прозорості та відкритості під час провадження своєї діяльності і на небанківські фінансові установи, але адаптувавши їх під різні сегменти ринку ти види діяльності.

КОМЕНТАРІ: основні зрушення в реалізації проектів Комплексної програми за 5 років (28/28)

Проект програми

С.4 Система захисту прав споживачів фін. послуг та інвесторів (2/2)

С.4/1 Створення інституту фінансового омбудсмена

- **ФГВФО:** Фонд здійснює перевірку банків щодо контролю за виконанням ними зобов'язань у зв'язку з участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб, у тому числі дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді та дотримання інших вимог Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду.
- У зв'язку із набранням 1 липня 2016 року чинності змін до ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Фонд розпочинає виплату відшкодування коштів у національній валюті України у порядку та у черговості, встановлених Фондом, не пізніше 20 робочих днів (для банків, база даних про вкладників яких містить інформацію про більше ніж 500 000 рахунків, - не пізніше 30 робочих днів) з дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку. Виплати відшкодування закладами наразі здійснюються засобами Автоматизованої системи виплат через відділення банків-агентів Фонду підключених до цієї системи.
- Задля інформування вкладників про умови гарантування вкладів Фондом було створено і розповсюджено 6 аудіороликів, що транслювалися на радіостанціях загальнонаціонального покриття та регіональних радіостанціях як соціальна реклама. Окрім того, Фондом було виготовлено 8 освітніх відеороликів, що транслювалися на 11 телеканалах у якості соціальної реклами. Відеоролики також було рекомендовано і розміщено на сайтах банків-учасників Фонду у розділі, присвяченому системі гарантування вкладів. У кінці 2019 року Фондом також було розроблено 4 спеціальні навчальні відео для соціальних мереж, які таргетовано поширювалися у Фейсбук серед споживачів фінансових послуг, а також пенсіонерів, студентів та старшокласників.
- Законопроект 8055 про Фінансового Омбудсмена зареєстровано 22.02.2018р. На Комітеті з питань фінансової політики і банківської діяльності ВРУ був розглянутий ПЗУ "Про устанovu фінансового омбудсмена". Від НБУ висловили концептуальну підтримку ідеї проекту та оголосили основні зауваження до тексту та необхідність його доопрацювання до II читання. Інші регулятори також висловились за підтримку законопроекту з окремими пропозиціями, які будуть надані до другого читання. З концептуальною критикою законопроекту виступили представники організацій захисту прав споживачів та страховиків, у зв'язку з тим, що не було замовлення від споживачів фінансових послуг та цей законопроект їм взагалі не потрібен. Комітет ухвалив рішення рекомендувати ВРУ прийняти законопроект за основу, а також створити робочу групу з його доопрацювання до II читання за участі народних депутатів, представників ринку, організацій захисту та державних регуляторів. 29.08.2019 ПЗУ "Про устанovu фінансового омбудсмена" було відкликано.